

Koniunktura w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r. Raport wojewódzki 2025

Business tendency in agriculture in the 2nd half of 2025.
Voivodship report 2025

Koniunktura w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r. **Raport wojewódzki 2025**

Business tendency in agriculture in the 2nd half of 2025.
Voivodship report 2025

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Ośrodek Badań Koniunktury
Statistical Office in Zielona Góra, Centre of Business and Agriculture Tendency

pod kierunkiem
supervised by
Roberta Wróbla

Zespół autorski

Editorial team

Aleksandra Borek, Maciej Brant, Agnieszka Jankowska, Ewa Synówka, Edyta Woźniak-Maciejewska

Prace redakcyjne

Editorial work

Elwira Olczyk

Tłumaczenie

Translation

Kamil Franiszyn

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Piotr Wawrzusik

Recenzent

Reviewer

Robert Wróbel

ISSN 3072-0737

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Spis treści

Contents

Objaśnienia znaków umownych	4
Symbols	
Ważniejsze skróty	4
Major abbreviations	
Uwagi metodologiczne.	4
Methodological notes	
Synteza	5
Executive summary	6
Ogólna sytuacja w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r.	7
General situation of agricultural holdings in the 2nd half of 2025	
Zmiany w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r.	11
Changes in agricultural holdings in the 2nd half of 2025	
Opłacalność produkcji rolniczej	11
Profitability of agricultural production	
Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych.	14
Demand for products produced in agricultural holdings	
Prognoza sytuacji gospodarstw rolnych na 1 półrocze 2026 r.	17
Prediction of the situation of agricultural holdings for the 1st half of 2026	
Opłacalność produkcji rolniczej	17
Profitability of agricultural production	
Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych.	19
Demand for products produced in agricultural holdings	
Czynniki sprzyjające i ograniczające rozwój gospodarstw rolnych	22
Factors conducive and limiting the development of agricultural holdings	
Czynniki sprzyjające	22
Conductive factors	
Czynniki ograniczające.	25
Limiting factors	
Źródła finansowania i wydatki inwestycyjne gospodarstw rolnych	28
Sources of financing and investment expenditures of agricultural holdings	
Źródła finansowania	28
Sources of financing	
Wydatki inwestycyjne	30
Investment expenditures	
Wpływ nadzwyczajnych czynników na sytuację gospodarstw rolnych	34
The impact of extraordinary factors on the situation of agricultural holdings	
Wojna w Ukrainie	34
War in Ukraine	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
r.	rok year
p.proc.	punkt procentowy percentage point
pkt	punkt point

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

Publikację opracowano na podstawie wyników badania koniunktury w gospodarstwach rolnych realizowanego dwa razy w roku: w styczniu (dotyczy drugiego półrocza poprzedniego roku) i w lipcu (dotyczy pierwszego półrocza bieżącego roku).

Zachęcamy do lektury Zeszytu metodologicznego „Badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych” wyd. 2024, gdzie znajdą Państwo bardziej szczegółowe informacje.

[Zeszyt metodologiczny – Badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych](#)

Synteza

Według użytkowników gospodarstw rolnych koniunktura w rolnictwie w drugim półroczu 2025 r. była wyraźnie niekorzystna. Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych (WZOS) ukształtował się na poziomie minus 40,3. Pesymistyczne oceny koniunktury zaobserwowano we wszystkich województwach. Ponadto oceny te były bardziej pesymistyczne niż w analogicznym okresie poprzedniego roku – WZOS spadł o 11,5 pkt.

Rolnicy negatywnie ocenili również zmiany w opłacalności produkcji rolniczej oraz popytu na produkty wytwarzane w ich gospodarstwach w ostatnim półroczu. Salda odpowiedzi na pytania dotyczące zmiany opłacalności produkcji i popytu przyjmowały wartości ujemne we wszystkich województwach. Pesymistyczne pozostały także prognozy na pierwsze półrocze 2026 r.

W drugim półroczu 2025 r. najważniejszym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi gospodarstw rolnych była możliwość korzystania ze wsparcia unijnego - wskazało ją 63,0% rolników w kraju. Wśród czynników sprzyjających rozwojowi często wymieniano także korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych (15,8%) oraz dostępność kredytów preferencyjnych (11,8%).

Jednocześnie ceny produktów rolnych były najczęściej wskazywanym czynnikiem ograniczającym rozwój gospodarstw – 74,7% rolników wskazało zbyt niskie ceny zbytu jako ograniczenie działalności. Wśród pozostałych czynników wymieniano m.in. zbyt wysokie koszty produkcji oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej.

Głównym źródłem finansowania działalności rolniczej w drugim półroczu 2025 r. pozostawały środki własne, z których korzystała zdecydowana większość rolników (95,1%). Podobne tendencje obserwowano we wszystkich województwach. Znaczącym wsparciem była natomiast pomoc unijna, z której korzystało 63,7% gospodarstw rolnych w kraju.

Biorąc pod uwagę wyniki modułu badania dotyczącego wpływu negatywnych skutków wojny w Ukrainie na sytuację gospodarstw rolnych w drugim półroczu 2025 r., zaobserwowano, że skutki te były nieco mniej odczuwane niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W większości województw zmniejszył się odsetek gospodarstw deklarujących poważne lub zagrażające stabilności konsekwencje wojny. Jednocześnie wzrósł odsetek rolników, którzy wskazywali na brak negatywnego wpływu wojny na ich gospodarstwa.

Executive summary

According to farm users, the business tendency in agriculture in the second half of 2025 was clearly unfavorable. The indicator of change in the general situation of agricultural holdings (WZOS) stood at minus 40.3. Pessimistic assessments of business tendency in agriculture were observed in all voivodships. Moreover, these assessments were more pessimistic than in the corresponding period of the previous year — the WZOS decreased by 11.5 points.

Farmers also negatively assessed the changes in profitability of agricultural production and demand for products produced in agricultural holdings in the last six months. The balance of responses to questions regarding change in profitability of production and demand was negative in all voivodships. Predictions for the first half of 2026 also remained pessimistic.

In the second half of 2025, the most important factor conducive to development of agricultural holdings was the possibility of using EU support - indicated by 63.0% of farmers at national level. Among frequently indicated conducive factors were favorable prices for sold agricultural products (15.8%) and the availability of preferential credits (11.8%).

Simultaneously, prices for agricultural products were the most frequently indicated factor limiting the development of agricultural holdings – 74.7% of farmers indicated too low sales prices for agricultural products as a limitation to their activity. Other factors included too high production costs and the uncertainty of economic environment.

In the second half of 2025, the main source of financing agricultural activities remained own funds, used by the vast majority of farmers (95.1%). Similar trends were observed in all voivodships. EU support also had a significant impact on the financing of agricultural activities, used by 63.7% of agricultural holdings in the country.

Based on the results of an additional module of survey concerning the impact of negative effects of the war in Ukraine on the situation of agricultural holdings in the second half of 2025, it was noted that these effects were slightly less felt than in the same period of the previous year. At the same time, in most voivodships, a decrease in the percentage of farmers declaring serious or stability-threatening negative effects of the war was observed. In addition, an increase was observed in the number of users of agricultural holdings who indicated lack of negative effects of the war in Ukraine.

Ogólna sytuacja w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r.

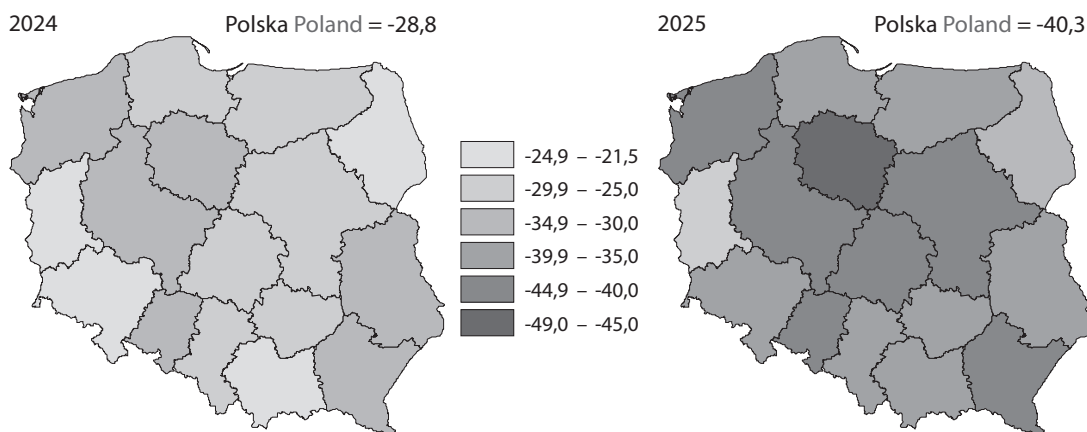
General situation of agricultural holdings in the 2nd half of 2025

Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych (WZOS) – jest wskaźnikiem złożonym. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania dotyczące zmiany sytuacji w gospodarstwach rolnych w ostatnim półroczu i przewidywanej sytuacji w najbliższym półroczu. Przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości poniżej zera są oceniane jako negatywne (wskazujące na złą koniunkturę), a powyżej zera – jako pozytywne (wskazujące na dobrą koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

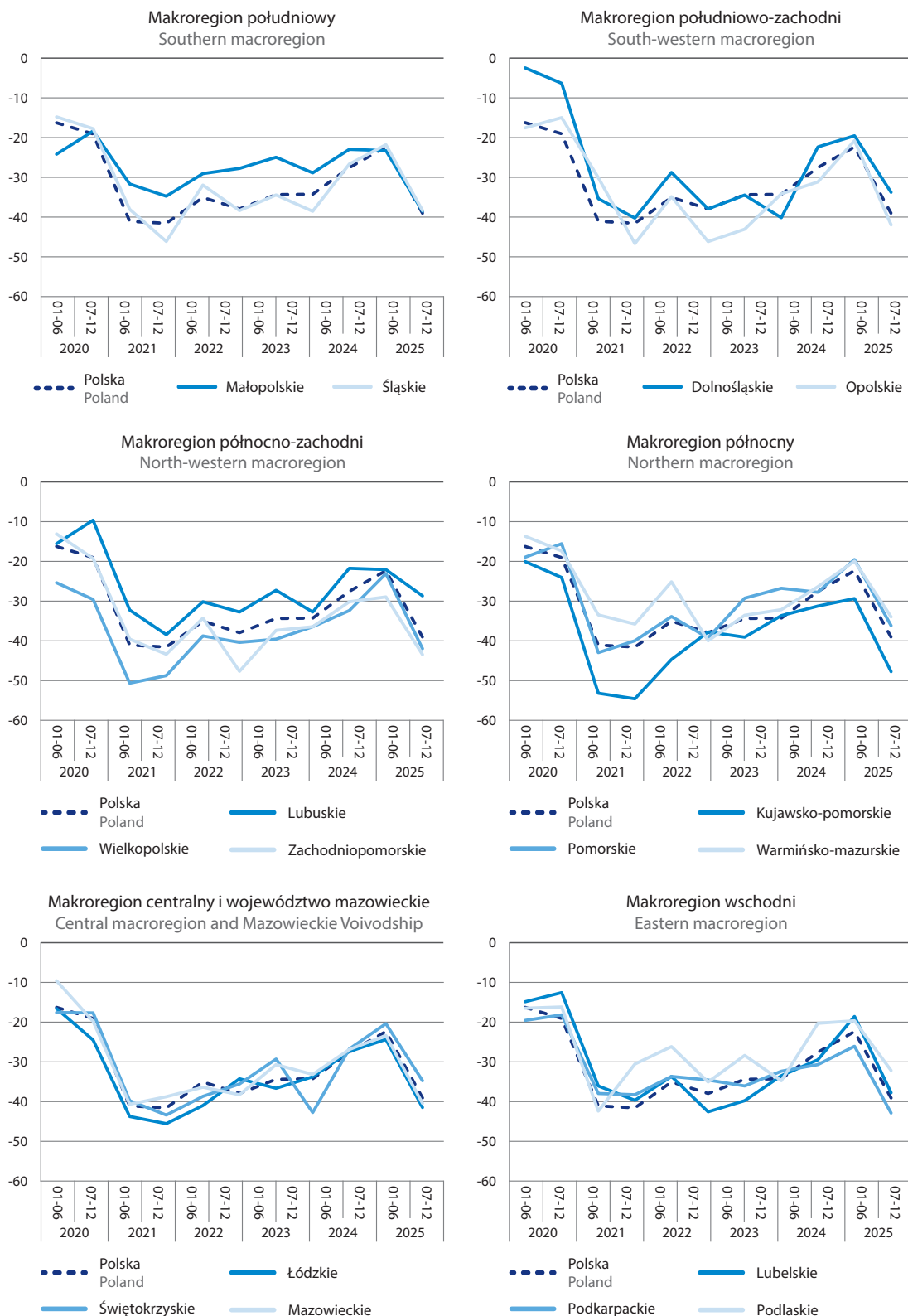
Saldo odpowiedzi – jest wskaźnikiem prostym obliczanym jako różnica między procentowym udziałem odpowiedzi pozytywnych (+) oraz procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych (-). Wskaźnik może przyjąć wartości od -100 do +100. Saldo dodatnie oznacza przewagę uzyskanych opinii pozytywnych nad negatywnymi, natomiast ujemne: negatywnych nad pozytywnymi. Wartość wskaźnika równa zero oznacza, że odsetek opinii pozytywnych jest równy odsetkowi opinii negatywnych.

W ocenie użytkowników gospodarstw rolnych koniunktura w rolnictwie w drugim półroczu 2025 r. była niekorzystna. Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych (WZOS) wyniósł minus 40,3 i jest to najniższa wartość odnotowana w ciągu ostatnich 3 lat. Ponadto oceny koniunktury były bardziej pesymistyczne niż w analogicznym okresie poprzedniego roku – wskaźnik WZOS spadł o 11,5 pkt.

Mapa 1. Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu
Map 1. Indicator of change in the general situation of agricultural holdings in the 2nd half of the year

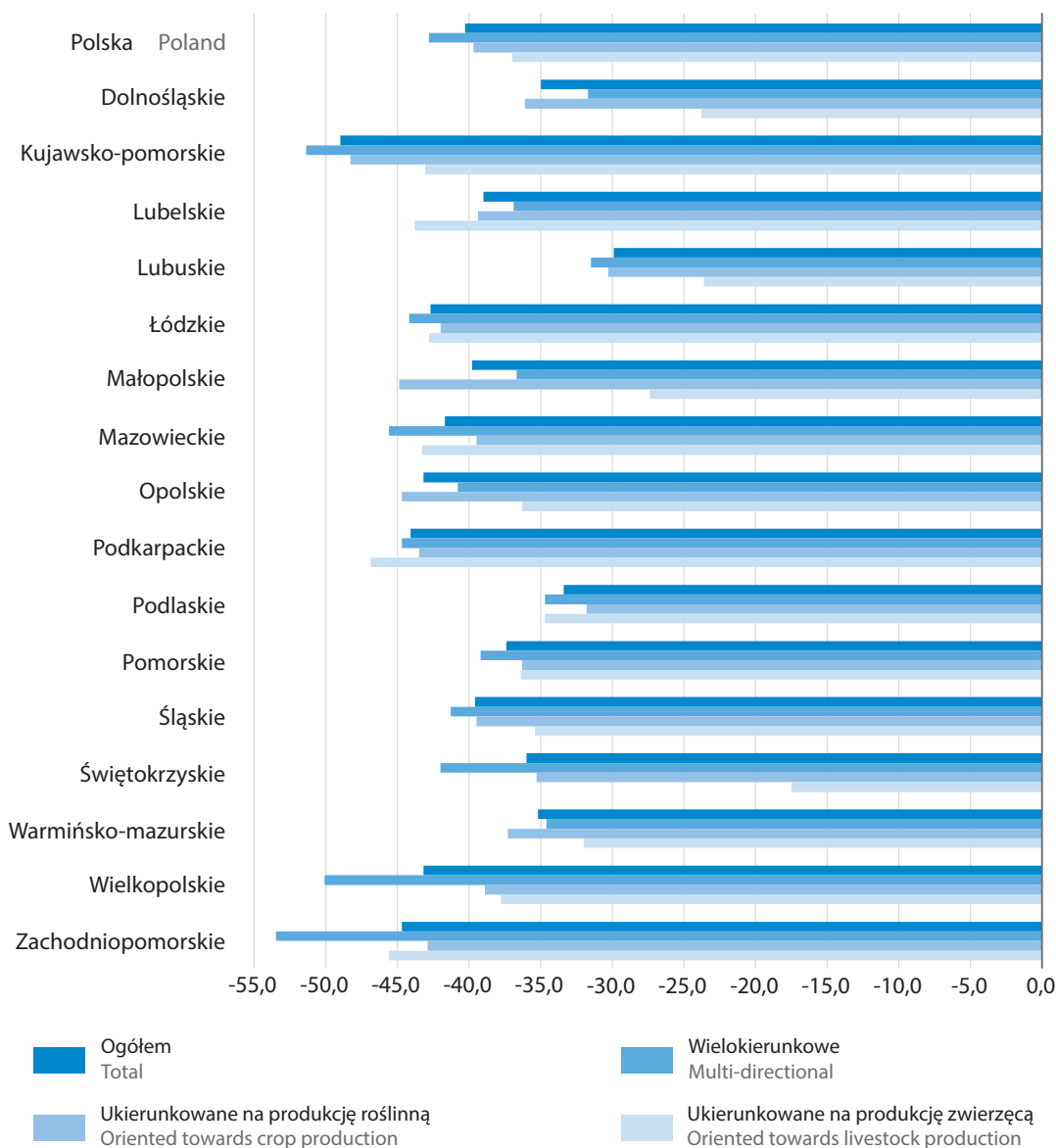
Wykres 1. Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych
 Chart 1. Indicator of change in the general situation of agricultural holdings

We wszystkich województwach wskaźnik WZOS pozostał ujemny. Najbardziej pesymistyczne opinie formułowali rolnicy z województw: kujawsko-pomorskiego (wskaźnik wyniósł minus 49,0), zachodniopomorskiego (minus 44,7) oraz podkarpackiego (minus 44,1). W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku oceny koniunktury pogorszyły się we wszystkich województwach. Największy spadek WZOS w skali roku odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (o 16,5 pkt), małopolskim (o 15,6 pkt) oraz łódzkim (o 14,1 pkt).

Wykres 2. Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych według specjalizacji gospodarstw rolnych w 2 półroczu 2025 r.

Chart 2. Indicator of change in the general situation of agricultural holdings by agricultural holdings specialisation in the 2nd half of 2025

Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych według specjalizacji gospodarstw rolnych

Indicator of change in the general situation of agricultural holdings by agricultural holdings specialisation

Negatywne oceny koniunktury odnotowano wśród użytkowników gospodarstw rolnych wszystkich specjalizacji.

Wśród gospodarstw specjalizujących się w **produkcji roślinnej** wskaźnik dla Polski w drugim półroczu 2025 r. wyniósł minus 39,7. We wszystkich województwach wskaźnik ukształtował się poniżej 0, a jego najniższą wartość odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (minus 48,3), małopolskim (minus 44,9) i opolskim (minus 44,7). Jednocześnie opinie sformułowane przez rolników prowadzących produkcję roślinną były gorsze niż rok wcześniej: w skali kraju wskaźnik zmniejszył się o 12,2 pkt. Spadek WZOS odnotowano we wszystkich województwach, przy czym największy w województwie małopolskim (o 23,4 pkt), a następnie w łódzkim (o 16,9 pkt) i kujawsko-pomorskim (o 15,6 pkt).

W grupie gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych wyniósł minus 37,0. Wśród województw WZOS wahał się od minus 46,9 w podkarpackim do minus 17,5 w województwie świętokrzyskim. W większości województw opinie rolników na temat zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych były gorsze niż rok wcześniej; w skali kraju wskaźnik zmniejszył się o 12,1 pkt. Pozytywne zmiany zaobserwowano w województwach dolnośląskim i świętokrzyskim, gdzie wskaźnik wzrósł odpowiednio o 5,5 pkt i 3,2 pkt, sygnalizując poprawę nastrojów wśród rolników.

Biorąc pod uwagę specjalizację gospodarstw rolnych najniższą wartość wskaźnika odnotowano w grupie gospodarstw **wielokierunkowych** (minus 42,8). We wszystkich województwach wskaźnik pozostał ujemny, a jego najniższą wartość zanotowano w województwie zachodniopomorskim (minus 53,5), kujawsko-pomorskim (minus 51,4) i wielkopolskim (minus 50,1). Wśród tych gospodarstw zaobserwowano również pogorszenie ocen koniunktury w porównaniu z drugim półroczem 2024 r. (w skali kraju wskaźnik zmniejszył się o 10,7 pkt). Wśród województw największe pogorszenie ocen odnotowano w kujawsko-pomorskim (spadek wskaźnika o 19,0 pkt), zachodniopomorskim (o 15,5 pkt) i podlaskim (o 14,3 pkt).

Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

Indicator of change in the general situation of agricultural holdings by area groups of agricultural land

Pesymistyczne oceny koniunktury zaobserwowano także we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw rolnych.

W gospodarstwach najmniejszych (**do 1 ha**) wartość wskaźnika zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych wyniosła minus 28,6. W przeważającej części województw WZOS pozostał ujemny, a najniższą jego wartość zanotowano w województwie łódzkim (minus 57,6), kujawsko-pomorskim (minus 57,1 pkt) i zachodniopomorskim (minus 56,7). Wyjątkiem było województwo warmińsko-mazurskie, gdzie użytkownicy gospodarstw najmniejszych ocenili koniunkturę pozytywnie (WZOS wyniósł 13,1). W porównaniu z poprzednim rokiem wskaźnik zmniejszył się w skali kraju o 6,8 pkt. Spadek wskaźnika odnotowano w większości województw, przy czym największy w województwie łódzkim (o 50,5 pkt). Jednocześnie w 6 województwach zaobserwowano poprawę opinii rolników dotyczących koniunktury. Największą poprawę odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (wzrost WZOS o 57,7 pkt) i lubelskim (o 30,8 pkt).

Wśród gospodarstw o powierzchni **od 1 do 10 ha** wskaźnik wyniósł minus 35,9. We wszystkich województwach wskaźnik pozostał ujemny i wahał się od minus 42,0 w kujawsko-pomorskim do minus 17,5 w województwie lubuskim. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku opinie rolników dotyczące zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych uległy pogorszeniu. W skali kraju odnotowano spadek wskaźnika o 7,6 pkt, natomiast wśród województw największy spadek wartości wskaźnika odnotowano w województwie zachodniopomorskim (o 16,4 pkt).

Ujemną wartość wskaźnika (minus 44,1) odnotowano także w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni **od 10 do 50 ha**. We wszystkich województwach wskaźnik ukształtował się poniżej 0, a jego najniższe wartości zanotowano w województwie podkarpackim (minus 52,1) i kujawsko-pomorskim (minus 51,9). Dodatkowo opinie rolników dotyczące koniunktury w gospodarstwach rolnych były gorsze niż przed rokiem. W skali kraju WZOS zmniejszył się o 14,3 pkt, natomiast wśród województw największy spadek wartości wskaźnika odnotowano w kujawsko-pomorskim (o 22,7 pkt) i podkarpackim (o 19,0 pkt).

Biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych najniższą wartość wskaźnika zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych odnotowano w grupie gospodarstw największych (**50 ha i więcej**). W skali kraju WZOS wyniósł minus 47,4, a negatywne oceny koniunktury zaobserwowano we wszystkich województwach. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (minus 63,5) i małopolskim (minus 55,5). W tej grupie gospodarstw zaobserwowano także największe pogorszenie ocen koniunktury w skali roku (spadek wskaźnika w kraju o 20,1 pkt). Wartość WZOS spadła we wszystkich województwach, w tym najbardziej w województwie podkarpackim (o 38,4 pkt), małopolskim (o 30,3 pkt) i podlaskim (o 29,4 pkt).

Zmiany w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r. Changes in agricultural holdings in the 2nd half of 2025

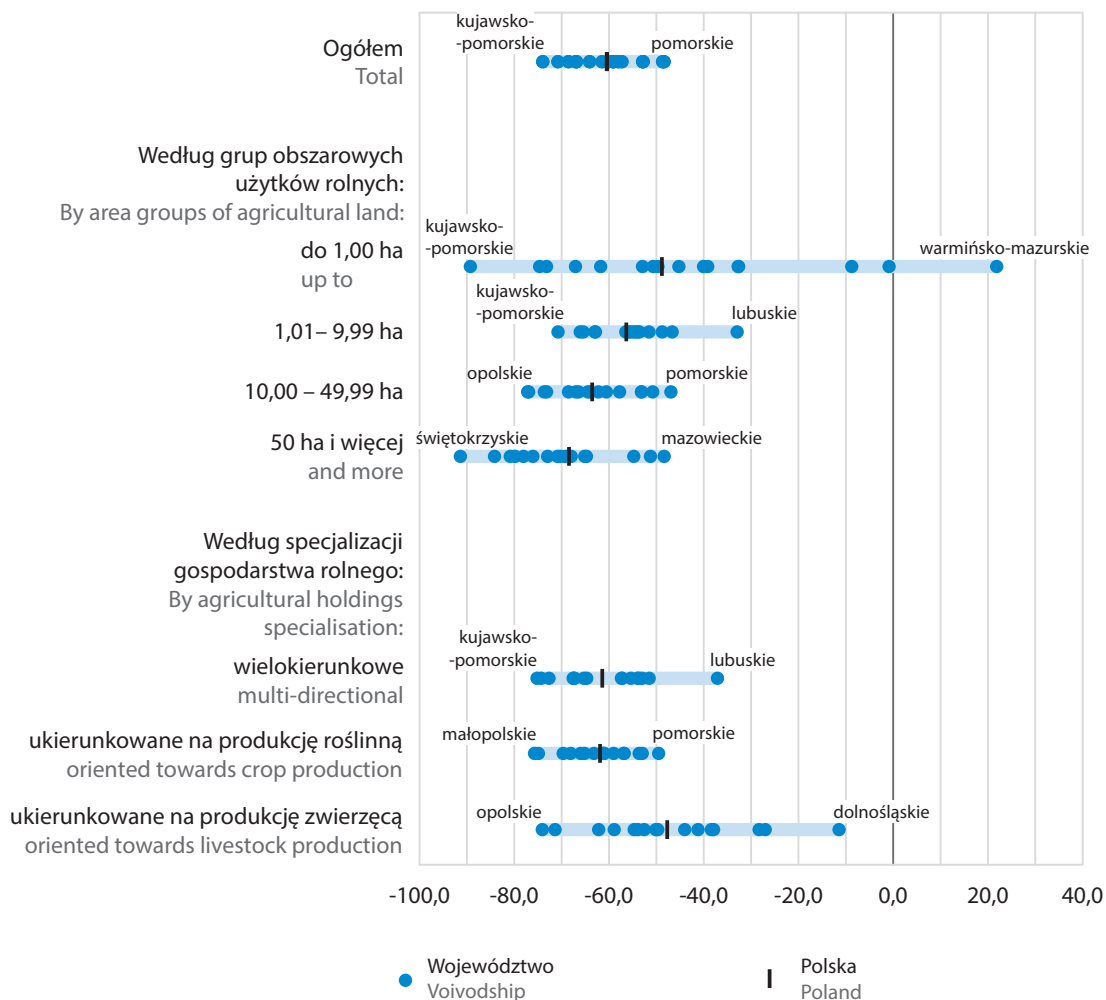
Opłatność produkcji rolniczej Profitability of agricultural production

Użytkownicy gospodarstw rolnych w Polsce ocenili zmiany w opłacalności produkcji rolniczej w ostatnim półroczu negatywnie. Saldo odpowiedzi wyniosło minus 60,5, co oznacza, że odsetek rolników, którzy zaobserwowali pogorszenie opłacalności produkcji, pozostał wyższy od tych, którzy dostrzegli jej poprawę. Przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi utrzymała się we wszystkich województwach. Najniższe wartości salda odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (minus 74,0) i opolskim (minus 70,8).

Jednocześnie opinie rolników dotyczące zmiany opłacalności produkcji były bardziej pesymistyczne niż przed rokiem. Pogorszenie ocen odnotowano w większości województw, przy czym największe w województwie małopolskim (spadek salda o 20,1 pkt) i opolskim (o 17,3 pkt). Na tym tle wyróżnia się województwo lubuskie, gdzie odnotowano niewielką poprawę ocen – saldo wzrosło tam o 0,2 pkt.

Wykres 3. Opłacalność produkcji rolniczej (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych oraz grup obszarowych użytków rolnych w 2 półroczu 2025 r.

Chart 3. Profitability of agricultural production (balance) by agricultural holdings specialisation and area groups of agricultural land in the 2nd half of 2025

Opłacalność produkcji według specjalizacji gospodarstw rolnych Profitability of agricultural production by agricultural holdings specialisation

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych wszystkich specjalizacji opinie dotyczące zmiany opłacalności produkcji rolniczej były negatywne.

Najniższą wartość salda odpowiedzi na pytanie o zmiany opłacalności produkcji odnotowano w gospodarstwach rolnych, które specjalizują się głównie w **produkcji roślinnej** (minus 61,9). Opinie wskazujące na pogorszenie opłacalności produkcji rolniczej zaobserwowano we wszystkich województwach. Najbardziej pesymistyczne oceny wyrazili producenci roślin w województwie małopolskim (saldo wyniosło minus 75,7) i kujawsko-pomorskim (minus 74,9). W porównaniu z poprzednim rokiem w większości województw zaobserwowano pogorszenie ocen opłacalności produkcji rolniczej. Największy spadek wartości salda odnotowano w województwie małopolskim (o 31,8 pkt) oraz opolskim (o 15,3 pkt). Poprawę zaobserwowano w województwie podlaskim oraz lubuskim, gdzie saldo wzrosło w skali roku odpowiednio o 5,3 pkt i o 0,4 pkt.

W grupie gospodarstw rolnych ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany opłacalności produkcji rolniczej wyniosło minus 47,7. Wartość tego wskaźnika we wszystkich województwach ukształtowała się poniżej 0, a najniższą odnotowano w opolskim (minus 74,1) i zachodniopomorskim (minus 71,4). Jednocześnie opinie formułowane przez rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą były gorsze niż rok wcześniej. W skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 9,3 pkt. Spadek salda odnotowano w większości województw, przy czym największy w województwie opolskim i zachodniopomorskim (odpowiednio o 57,0 pkt i o 40,0 pkt). Poprawę zaobserwowano w 5 województwach, w których wzrost wskaźnika wyniósł od 0,7 pkt w wielkopolskim do 28,2 pkt w województwie dolnośląskim.

Wśród użytkowników gospodarstw **wielokierunkowych** saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 61,4. Negatywne oceny dotyczące zmiany opłacalności produkcji rolniczej zaobserwowano we wszystkich województwach. Największą przewagę rolników uznających, że opłacalność w ciągu ostatniego półrocza pogorszyła się, w stosunku do tych, którzy uznali, że się poprawiła, odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (saldo minus 75,2), zachodniopomorskim (minus 74,3) i opolskim (minus 72,7). Biorąc pod uwagę specjalizację gospodarstw rolnych w tej grupie gospodarstw odnotowano największe pogorszenie opinii w porównaniu z drugim półroczem 2024 r. (w skali kraju saldo zmniejszyło się o 10,5 pkt). Spadek salda odnotowano w większości województw, w tym największy w warmińsko-mazurskim (o 18,4 pkt), opolskim (o 16,2 pkt) i kujawsko-pomorskim (o 15,8 pkt). Wyjątek stanowiły województwa lubelskie (wzrost wskaźnika o 4,0 pkt) i lubuskie (o 2,9 pkt).

Opłacalność produkcji według grup obszarowych użytków rolnych

Profitability of agricultural production by area groups of agricultural land

Negatywne opinie rolników dotyczące zmiany opłacalności produkcji rolniczej zaobserwowano także we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw rolnych.

Wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **do 1 ha**, saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany opłacalności produkcji rolniczej wyniosło minus 48,9. Ujemna wartość tego wskaźnika pozostała w przeważającej części województw, przy czym najniższą odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (saldo minus 89,3), zachodniopomorskim (minus 74,7) i świętokrzyskim (minus 73,2). Wyjątkiem było województwo warmińsko-mazurskie, gdzie saldo osiągnęło wartość dodatnią (wyniosło 21,8), co oznacza przewagę optymistycznych ocen dotyczących zmiany opłacalności produkcji rolniczej. Jednocześnie, uwzględniając powierzchnię użytków rolnych, w tej grupie gospodarstw zaobserwowano największe pogorszenie opinii w porównaniu z poprzednim rokiem (spadek salda o 21,8 pkt w skali kraju). Wśród województw szczególnie widoczne było to w kujawsko-pomorskim (saldo spadło o 50,2 pkt) i dolnośląskim (o 49,4 pkt). Poprawę opinii rolników zaobserwowano w 4 województwach, przy czym największą w województwie opolskim (wzrost salda o 78,7 pkt) i warmińsko-mazurskim (o 65,3 pkt).

Ujemne saldo odpowiedzi (minus 56,4) odnotowano także w grupie użytkowników gospodarstw o powierzchni **od 1 do 10 ha**. Przewagę rolników uznających, że opłacalność produkcji rolniczej w ciągu ostatniego półrocza pogorszyła się, w stosunku do tych, którzy zaobserwowali jej poprawę odnotowano we wszystkich województwach. Najniższe saldo odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (minus 70,8), małopolskim (minus 66,1) i podkarpackim (minus 65,5). W porównaniu z poprzednim rokiem, w skali kraju, wskaźnik ten zmniejszył się o 5,7 pkt. Wśród województw największy spadek salda zaobserwowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 23,0 pkt), małopolskim (o 18,8 pkt) i dolnośląskim (o 17,5 pkt). Na tym tle wyróżniały się województwa: podlaskie, lubuskie i lubelskie, w których odnotowano poprawę opinii na temat zmiany opłacalności produkcji rolniczej (wzrost salda odpowiednio o 9,4 pkt, 4,2 pkt i o 2,5 pkt).

Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych **od 10 do 50 ha** saldo wyniosło minus 63,6. Negatywne opinie na temat zmiany opłacalności produkcji rolniczej dominowały we wszystkich województwach. Najniższe wartości salda odnotowano w województwie opolskim (minus 77,2) i małopolskim (minus 77,0).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wartość tego wskaźnika była niższa w skali kraju o 10,8 pkt, natomiast w ujęciu regionalnym największe jego spadki odnotowano w województwie małopolskim (o 25,7 pkt) i łódzkim (o 23,2 pkt). Wyjątkiem było województwo dolnośląskie, gdzie zaobserwowano poprawę opinii na temat zmiany opłacalności produkcji (wzrost salda o 2,4 pkt).

Biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych największą przewagę ocen pesymistycznych nad optymistycznymi odnotowano wśród użytkowników gospodarstw największych (**50 ha i więcej**) – wartość salda wyniosła tu minus 68,5. Pesymistyczne opinie na temat zmiany opłacalności produkcji zaobserwowano we wszystkich województwach. Najniższe saldo odnotowano w świętokrzyskim (minus 91,4), kujawsko-pomorskim (minus 84,2) i łódzkim (minus 80,9). W tej grupie gospodarstw w skali kraju saldo spadło o 21,0 pkt w porównaniu z analogicznym okresem 2024 r. Pogorszenie opinii odnotowano we wszystkich województwach, w tym największe w województwach: świętokrzyskim (spadek salda o 41,3 pkt), podkarpackim (o 36,2 pkt) i podlaskim (o 35,8 pkt).

Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych

Demand for products produced in agricultural holdings

Użytkownicy gospodarstw rolnych ocenili zmiany popytu na produkty wytwarzane w ich gospodarstwach w ciągu ostatniego półrocza negatywnie. Saldo odpowiedzi na pytanie o zmiany popytu wyniosło minus 28,8, co oznacza, że odsetek rolników wskazujących na spadek popytu był większy niż tych obserwujących jego wzrost.

Pesymistyczne opinie w tym zakresie zaobserwowano we wszystkich województwach. Saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany popytu kształtowało się poniżej 0, a jego najniższe wartości zanotowano w województwach: małopolskim (minus 40,5), zachodniopomorskim (minus 36,0) oraz podkarpackim (minus 35,0). Ponadto w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w większości województw opinie rolników dotyczące zmiany popytu pogorszyły się. Saldo odpowiedzi było niższe o 12,3 pkt (w skali kraju), a wśród województw jego największy spadek odnotowano w województwach małopolskim (o 25,3 pkt), kujawsko-pomorskim (o 17,3 pkt) i zachodniopomorskim (o 17,1 pkt). Na tle pozostałych wyróżniało się województwo lubuskie, gdzie odnotowano wzrost wskaźnika o 1,9 pkt w skali roku.

Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych według specjalizacji gospodarstw rolnych

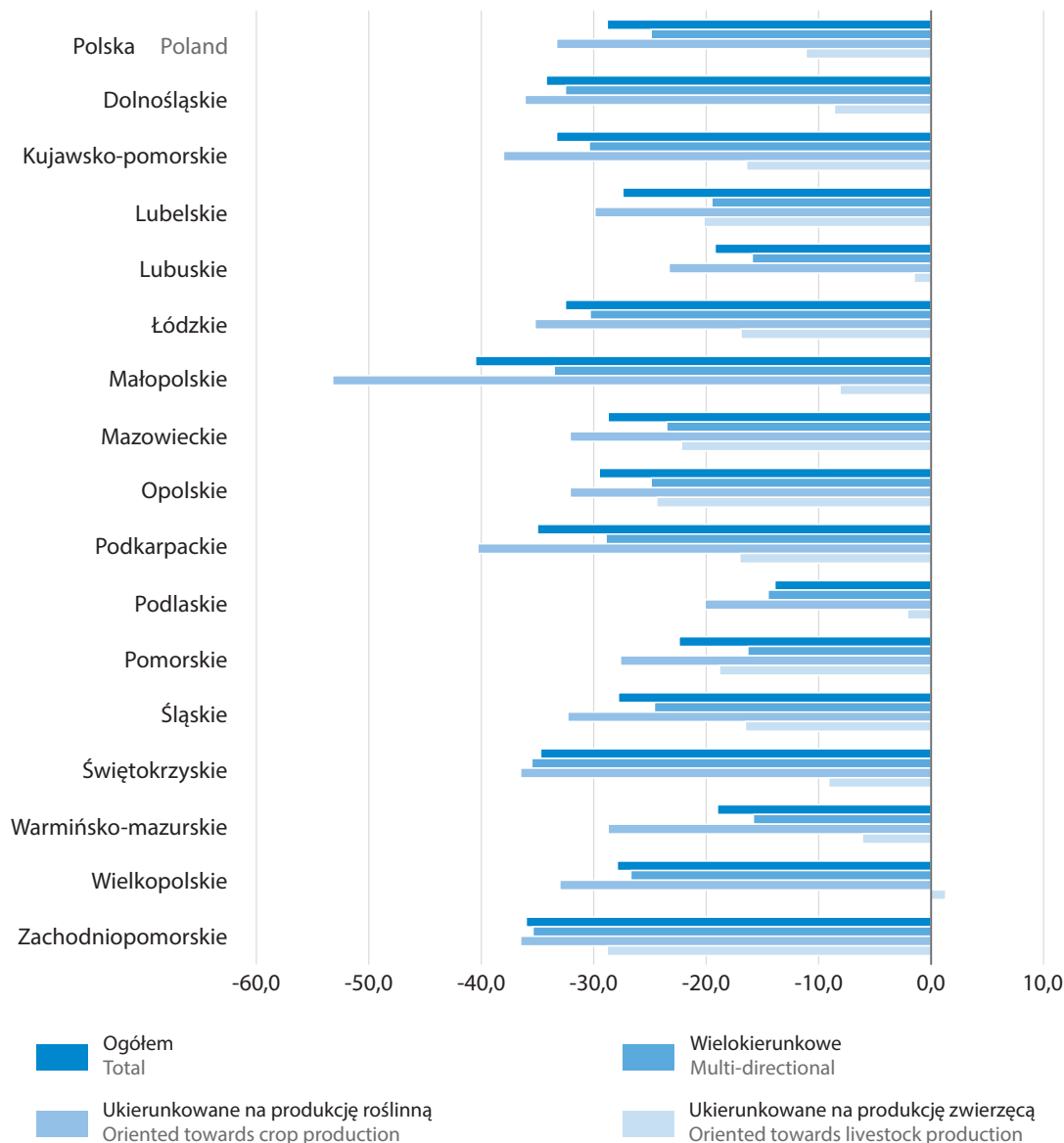
Demand for products produced in agricultural holdings by agricultural holdings specialisation

Pesymistyczne opinie dotyczące zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych w drugim półroczu 2025 r. dominowały wśród użytkowników gospodarstw rolnych wszystkich specjalizacji.

Biorąc pod uwagę specjalizację gospodarstw rolnych najniższe saldo odpowiedzi na pytanie o zmianę popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych odnotowano w grupie gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję roślinną**. W skali kraju saldo wyniosło minus 33,3. Ujemne wartości salda zanotowano we wszystkich województwach. Najbardziej pesymistyczne opinie wyrazili rolnicy z województwa małopolskiego (saldo minus 53,2), podkarpackiego (minus 40,3) oraz kujawsko-pomorskiego (minus 38,0). W tej grupie gospodarstw odnotowano także największe pogorszenie opinii dotyczących zmiany popytu na wytwarzane przez nie produkty w porównaniu z drugim półroczem 2024 r. W skali kraju saldo zmniejszyło się o 14,9 pkt, a wśród województw największy spadek salda odnotowano w małopolskim (o 40,7 pkt). Wyjątkiem było województwo lubuskie, gdzie zaobserwowano poprawę opinii, co przełożyło się na wzrost salda odpowiedzi o 3,0 pkt.

Wykres 4. Popyt na produkty rolne wytwarzane w gospodarstwach rolnych (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych w 2 półroczu 2025 r.

Chart 4. Demand for agricultural products produced in agricultural holdings (balance) by agricultural holdings specialisation in the 2nd half of 2025

Wśród gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** oceny rolników dotyczące zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych były najmniej pesymistyczne (saldo minus 11,1). W przeważającej części województw wskaźnik ten pozostał ujemny, a najniższą jego wartość zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (saldo minus 28,8), opolskim (minus 24,4) i mazowieckim (minus 22,2). Wyjątkiem było województwo wielkopolskie, gdzie saldo w tej grupie gospodarstw osiągnęło wartość dodatnią (1,3), co oznacza przewagę rolników wskazujących na wzrost popytu na wytwarzane przez nich produkty w ciągu ostatniego półrocza. W omawianych gospodarstwach zaobserwowano także najmniejsze pogorszenie opinii dotyczących zmiany popytu w porównaniu z drugim półroczem 2024 r. (w skali kraju saldo zmniejszyło się o 1,7 pkt). Jednocześnie w 4 województwach odnotowano poprawę opinii w tym zakresie, przy czym największą w dolnośląskim (wzrost wskaźnika o 15,2 pkt) oraz wielkopolskim (o 12,2 pkt).

W grupie gospodarstw **wielokierunkowych** saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 24,9. We wszystkich województwach saldo było ujemne, a jego najniższą wartość odnotowano w województwie świętokrzyskim (saldo minus 35,5) i zachodniopomorskim (minus 35,4). Jednocześnie opinie dotyczące zmiany popytu formułowane przez użytkowników gospodarstw wielokierunkowych były gorsze niż rok wcześniej: w skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 10,0 pkt. Spadek salda zaobserwowano w większości województw, w tym największy w kujawsko-pomorskim (o 16,3 pkt) i świętokrzyskim (o 15,7 pkt). Na tle pozostałych wyróżniało się województwo lubelskie, gdzie zaobserwowano wzrost salda odpowiedzi o 3,6 pkt.

Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytkowników rolnych

Demand for products produced in agricultural holdings by area groups of agricultural land

Pesymistyczne opinie dotyczące zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych w drugim półroczu 2025 r. zaobserwowano także we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw rolnych.

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych o powierzchni **do 1 ha** saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 26,9. W przeważającej części województw wskaźnik ten pozostał ujemny, a najbardziej pesymistyczne oceny wyrazili rolnicy z województwa zachodniopomorskiego (saldo minus 59,8), podkarpackiego (minus 56,5) oraz kujawsko-pomorskiego (minus 55,9). Na tle pozostałych wyróżniały się województwa podlaskie (saldo 47,8), opolskie (42,2) i warmińsko-mazurskie (22,8), gdzie odnotowano przewagę rolników uznających, że popyt na wytwarzane przez nich produkty w ciągu ostatniego półrocza wzrósł, nad tymi, którzy zaobserwowali jego spadek. Dodatkowo w 6 województwach zaobserwowano poprawę opinii dotyczących popytu, w tym największą w opolskim (wzrost salda w skali roku o 63,4 pkt), warmińsko-mazurskim (o 60,4 pkt) i podlaskim (o 60,1 pkt). W pozostałych województwach odnotowano spadek salda, największy w województwie podkarpackim (o 58,6 pkt) oraz w kujawsko-pomorskim (o 53,6 pkt). W skali kraju saldo odpowiedzi na pytanie o zmianę popytu zmniejszyło się o 16,1 pkt.

W gospodarstwach o powierzchni **od 1 do 10 ha** saldo odpowiedzi w kraju wyniosło minus 27,6. We wszystkich województwach saldo ukształtowało się poniżej 0, a najniższą jego wartość odnotowano w województwach małopolskim (minus 41,7), opolskim (minus 33,3) i podkarpackim (minus 32,2). Dodatkowo w porównaniu z drugim półroczem 2024 r. zaobserwowano pogorszenie opinii dotyczących zmiany popytu. W kraju saldo zmniejszyło się o 9,4 pkt. Spadek salda wystąpił w większości województw, przy czym największy w województwie małopolskim (o 28,8 pkt) i warmińsko-mazurskim (o 20,4 pkt). Wyjątkiem były województwa lubuskie i lubelskie, gdzie saldo odpowiedzi wzrosło w skali roku odpowiednio o 14,6 pkt i o 0,6 pkt.

Ujemne saldo odpowiedzi na pytanie o zmiany popytu w ostatnim półroczu odnotowano także wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **od 10 do 50 ha** (minus 28,1). We wszystkich województwach saldo było ujemne i kształtowało się od minus 43,3 w świętokrzyskim do minus 13,6 w województwie podlaskim. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, w omawianych gospodarstwach, w skali kraju saldo spadło o 12,1 pkt. Spadek salda zaobserwowano w większości województw, w tym największy w świętokrzyskim (o 28,9 pkt), zachodniopomorskim (o 21,2 pkt) i podkarpackim (o 20,8 pkt). Na tle pozostałych wyróżniały się województwa lubuskie, podlaskie i warmińsko-mazurskie, gdzie zaobserwowano wzrost salda odpowiednio o 1,9 pkt, o 0,5 pkt i o 0,3 pkt.

Biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych najniższe saldo odpowiedzi na pytanie o zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych odnotowano w grupie gospodarstw największych (**50 ha i więcej**). W skali kraju saldo wyniosło minus 38,7, a pesymistyczne oceny zaobserwowano we wszystkich województwach. Najniższe wartości salda odnotowano w województwie świętokrzyskim (minus 62,4) oraz łódzkim (minus 57,4). W gospodarstwach tych zaobserwowano także największe pogorszenie opinii odnośnie popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych. W skali kraju saldo zmniejszyło się o 27,3 pkt w porównaniu z rokiem poprzednim, a wśród województw spadek salda wahał się od 61,8 pkt w województwie łódzkim do 12,4 pkt w województwie warmińsko-mazurskim.

Prognoza sytuacji gospodarstw rolnych na 1 półrocze 2026 r.

Prediction of the situation of agricultural holdings for the 1st half of 2026

Opłacalność produkcji rolniczej

Profitability of agricultural production

Prognozy użytkowników gospodarstw rolnych dotyczące opłacalności produkcji rolniczej w pierwszym półroczu 2026 r. były pesymistyczne. Saldo odpowiedzi wyniosło minus 45,4, co oznacza przewagę rolników spodziewających się pogorszenia opłacalności produkcji nad prognozującymi jej poprawę.

Pesymistyczne prognozy zaobserwowano we wszystkich województwach. Saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące przewidywanej opłacalności produkcji rolniczej w żadnym województwie nie było wyższe niż minus 35,1, a jego najniższe wartości zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (minus 53,0), kujawsko pomorskim (minus 51,5) oraz mazowieckim i podkarpackim (po minus 48,8). Ponadto w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku prognozy dotyczące opłacalności produkcji pogorszyły się. W skali kraju odnotowano spadek salda o 15,1 pkt, a wśród województw spadek salda wyniósł od 21,2 pkt w województwie opolskim do 5,0 pkt w województwie lubelskim.

Opłacalność produkcji rolniczej według specjalizacji gospodarstw rolnych

Profitability of agricultural production by agricultural holdings specialisation

Pesymistyczne prognozy dotyczące opłacalności produkcji rolniczej w najbliższym półroczu dominowały wśród użytkowników gospodarstw rolnych wszystkich specjalizacji.

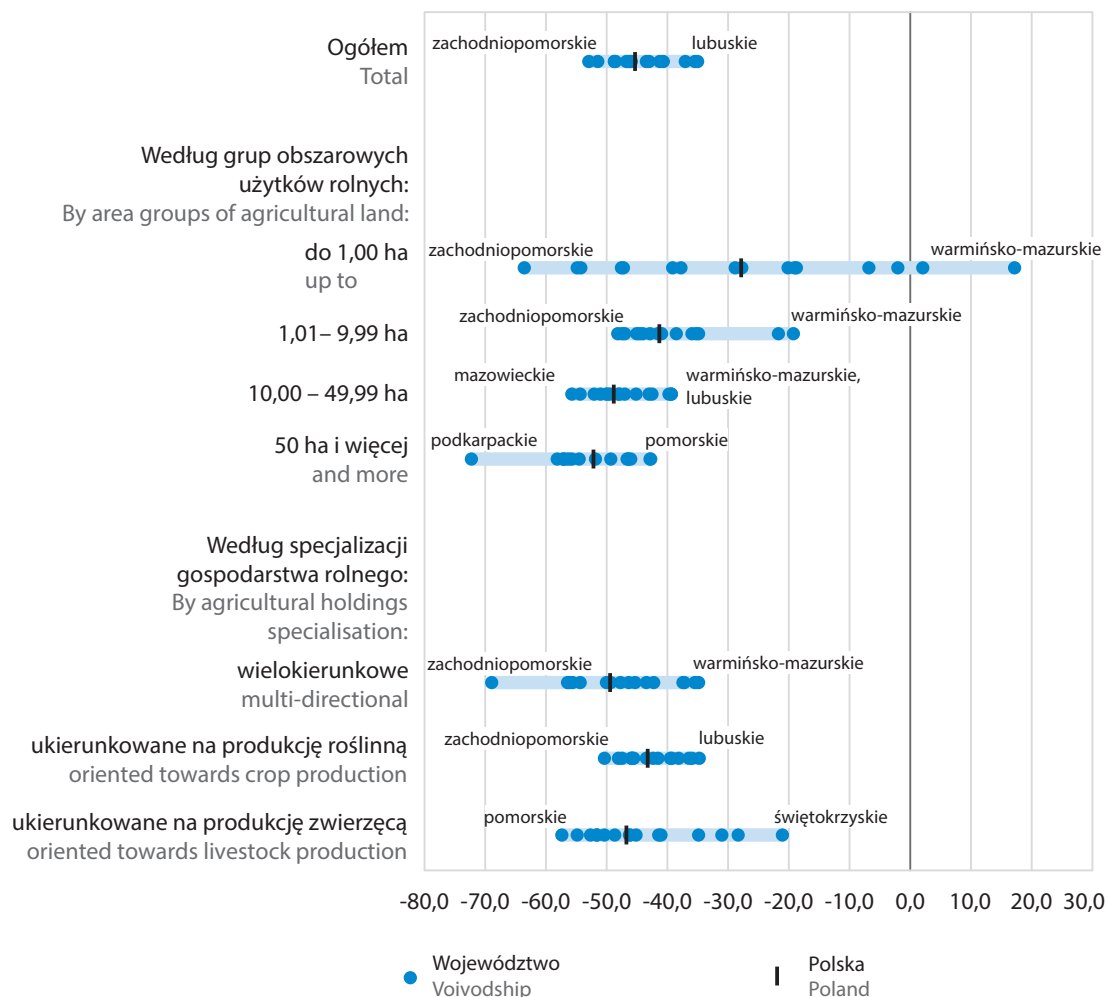
W grupie gospodarstw specjalizujących się w **produkcji roślinnej** saldo odpowiedzi dotyczące prognozowanej opłacalności produkcji rolniczej wyniosło minus 43,3. We wszystkich województwach saldo kształtowało się poniżej 0, a jego najniższą wartość odnotowano w województwie zachodniopomorskim (minus 50,4), kujawsko-pomorskim (minus 48,1) i łódzkim (minus 47,5). Jednocześnie prognozy formułowane przez rolników prowadzących produkcję roślinną były gorsze niż rok wcześniej: w skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 15,2 pkt. Spadek salda odnotowano we wszystkich województwach, przy czym największy w opolskim (o 25,0 pkt), łódzkim (o 23,5 pkt) i dolnośląskim (o 23,1 pkt).

Wśród gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 46,8. Ujemne saldo odnotowano we wszystkich województwach, w tym najniższe w pomorskim (minus 57,4), łódzkim (minus 54,9) i podlaskim (minus 52,7). W większości województw opinie rolników na temat przewidywanej opłacalności produkcji rolniczej były gorsze niż rok wcześniej. W skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 18,4 pkt, a wśród województw największy spadek odnotowano w województwie podlaskim (o 48,3 pkt). Poprawę prognoz zaobserwowano w województwie świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim – wzrost salda odpowiedzi w skali roku odpowiednio o 8,6 pkt i 1,3 pkt.

Biorąc pod uwagę specjalizację gospodarstw rolnych najniższe saldo odpowiedzi na pytanie o zmianę opłacalności produkcji rolniczej odnotowano w grupie gospodarstw **wielokierunkowych** (minus 49,5). Największą przewagę rolników przewidujących pogorszenie opłacalności produkcji w najbliższym półroczu nad tymi, którzy oczekują jej poprawy, zaobserwowano w województwach: zachodniopomorskim (saldo minus 69,0), kujawsko-pomorskim (minus 56,5) oraz wielkopolskim (minus 56,2). Dodatkowo we wszystkich województwach odnotowano spadek omawianego salda w porównaniu z rokiem poprzednim. W skali kraju saldo zmniejszyło o 14,5 pkt, natomiast wśród województw największy jego spadek odnotowano w zachodniopomorskim (o 30,5 pkt), podlaskim (o 20,0 pkt) i kujawsko-pomorskim (o 19,8 pkt).

Wykres 5. Prognoza opłacalności produkcji rolniczej (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych oraz grup obszarowych użytków rolnych w 1 półroczu 2026 r.

Chart 5. Prediction of profitability of agricultural production (balance) by agricultural holdings specialisation and area groups of agricultural land in the 1st half of 2026

Opłacalność produkcji rolniczej według grup obszarowych użytków rolnych Profitability of agricultural production by area groups of agricultural land

Pesymistyczne prognozy dotyczące opłacalności produkcji rolniczej w najbliższym półroczu zaobserwowano także we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw rolnych.

Wśród użytkowników gospodarstw najmniejszych (**do 1 ha**) saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące prognozowanej opłacalności produkcji rolniczej wyniosło minus 27,9. W przeważającej części województw wskaźnik ten pozostał ujemny, a najniższą jego wartość zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (minus 63,6), małopolskim (minus 54,9) i opolskim (minus 54,3). Wyjątkiem były województwa warmińsko-mazurskie i podkarpackie, gdzie saldo w tej grupie gospodarstw osiągnęło wartość dodatnią (odpowiednio 17,1 i 2,0), co oznacza przewagę optymistycznych prognoz dotyczących

opłacalności produkcji rolniczej. W porównaniu z poprzednim rokiem saldo zmniejszyło się w skali kraju o 7,3 pkt, natomiast wśród województw największy jego spadek odnotowano w województwie łódzkim (o 43,8 pkt) oraz podlaskim (o 41,2 pkt). Jednak w 6 województwach odnotowano poprawę prognoz na najbliższe półrocze, największą w warmińsko-mazurskim, gdzie saldo wzrosło o 63,1 pkt.

W gospodarstwach o powierzchni **od 1 do 10 ha** saldo odpowiedzi w kraju wyniosło minus 41,4. We wszystkich województwach saldo ukształtowało się poniżej 0, a najniższą jego wartość odnotowano w województwach zachodniopomorskim (minus 48,2), podkarpackim (minus 47,5) i łódzkim (minus 47,1). Dodatkowo, w tej grupie gospodarstw, we wszystkich województwach zaobserwowano pogorszenie prognoz dotyczących opłacalności produkcji rolniczej, w tym największe w województwach dolnośląskim (spadek salda o 22,6 pkt w skali roku) i zachodniopomorskim (o 20,1 pkt). W kraju saldo zmniejszyło się o 11,8 pkt.

Ujemne saldo odpowiedzi (minus 48,9) odnotowano także wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **od 10 do 50 ha**. Najbardziej pesymistyczne przewidywania na temat zmiany opłacalności produkcji w najbliższym półroczu formułowali rolnicy w województwach: mazowieckim (saldo minus 55,8), kujawsko-pomorskim (minus 54,4) i zachodniopomorskim (minus 52,1). W tej grupie gospodarstw w skali kraju saldo spadło o 17,2 pkt w porównaniu z rokiem poprzednim. W ujęciu regionalnym największy spadek salda odnotowano w województwie mazowieckim i kujawsko-pomorskim, odpowiednio o 27,1 pkt i o 25,2 pkt.

Największą przewagą rolników przewidujących pogorszenie opłacalności produkcji w najbliższym półroczu nad tymi, którzy oczekują jej poprawy, odnotowano w gospodarstwach o powierzchni **50 ha i więcej** – wartość wskaźnika w skali kraju wyniosła minus 52,2 pkt. Wśród województw najniższe saldo odnotowano w podkarpackim (minus 72,3) zachodniopomorskim (minus 58,2) oraz dolnośląskim i świętokrzyskim (po minus 57,2). W gospodarstwach tych zaobserwowano także największe pogorszenie prognoz odnośnie opłacalności produkcji rolniczej. W skali kraju saldo zmniejszyło się o 22,7 pkt, a wśród województw spadek salda wyniósł od 44,2 pkt w województwie podkarpackim do 5,8 pkt w województwie lubelskim.

Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych

Demand for products produced in agricultural holdings

Prognozy użytkowników gospodarstw rolnych dotyczące popytu na produkty wytwarzane w ich gospodarstwach w pierwszym półroczu 2026 r. również były pesymistyczne. Saldo odpowiedzi wyniosło minus 25,7, co oznacza przewagę rolników spodziewających się spadku popytu nad tymi, którzy oczekują jego wzrostu.

Pesymistyczne opinie w tym zakresie zaobserwowano we wszystkich województwach. Saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące przewidywanego popytu kształtowało się poniżej 0, a jego najniższe wartości zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (minus 32,8), łódzkim (minus 29,1) i kujawsko-pomorskim (minus 29,0). Ponadto w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku prognozy dotyczące popytu pogorszyły się. W skali kraju odnotowano spadek salda o 11,1 pkt, natomiast wśród województw największe pogorszenie prognoz zaobserwowano w małopolskim i zachodniopomorskim (spadek salda odpowiedzi odpowiednio o 17,8 pkt i o 17,2 pkt).

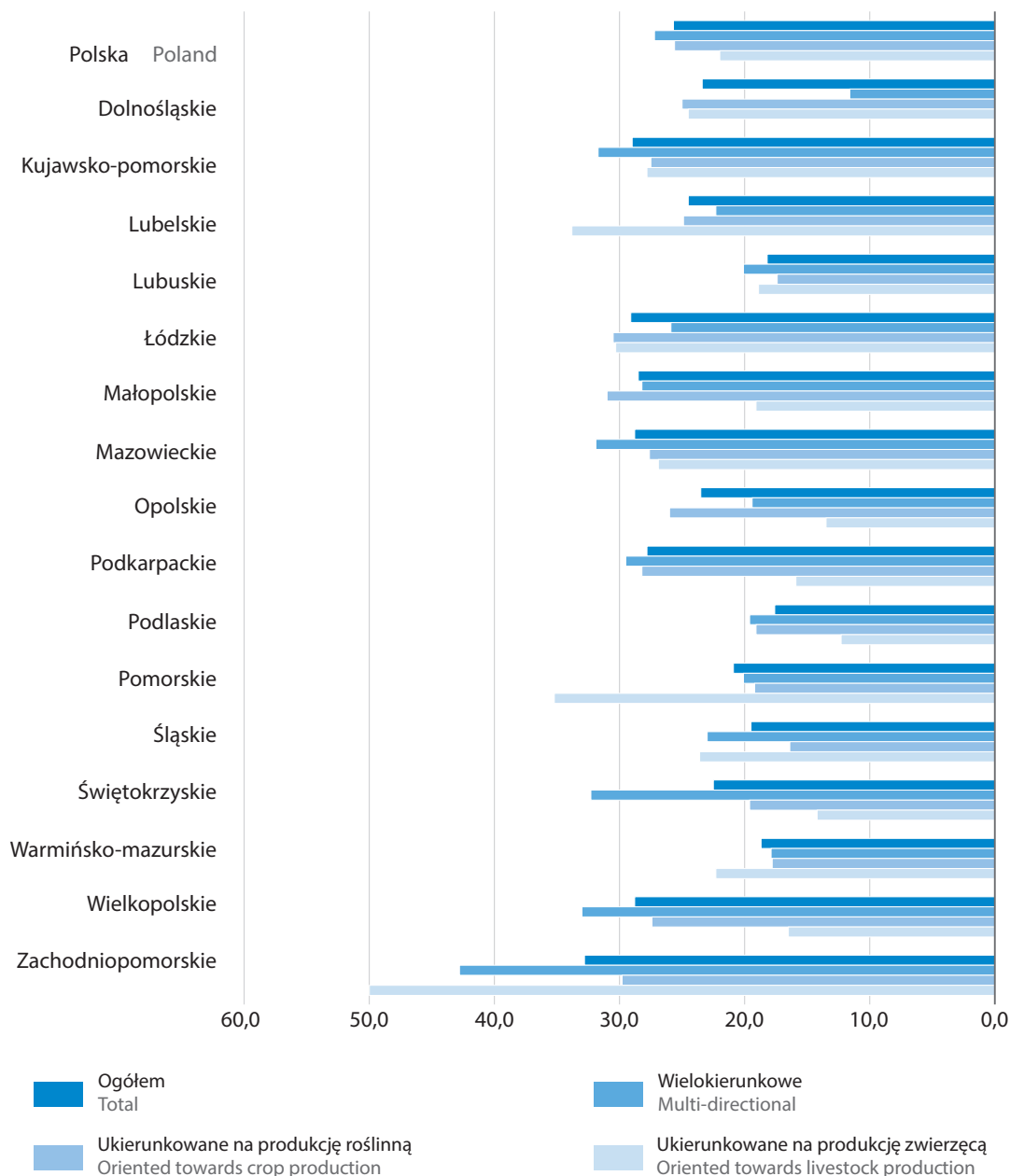
Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych według specjalizacji gospodarstw rolnych

Demand for products produced in agricultural holdings by agricultural holdings specialisation

Pesymistyczne prognozy dotyczące popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych w pierwszym półroczu 2026 r. dominowały wśród użytkowników gospodarstw rolnych wszystkich specjalizacji.

Wykres 6. Prognoza popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych w 1 półroczu 2026 r.

Chart 6. Prediction of demand for products produced in agricultural holdings (balance) by agricultural holdings specialisation in the 1st half of 2026.

W grupie gospodarstw specjalizujących się w **produkcji roślinnej** saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 25,6. We wszystkich województwach saldo było ujemne, a jego najniższą wartość odnotowano w województwie małopolskim (minus 31,0), łódzkim (minus 30,5) i zachodniopomorskim (minus 29,8). Jednocześnie prognozy dotyczące popytu formułowane przez rolników zajmujących się produkcją roślinną były gorsze niż rok wcześniej: w skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 12,5 pkt. Spadek salda odnotowano we wszystkich województwach, przy czym największy w małopolskim (o 22,8 pkt) i łódzkim (o 19,6 pkt).

Wśród gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** wartość wskaźnika w kraju wyniosła minus 22,0. Opinie dotyczące spadku popytu w najbliższym półroczu przeważały we wszystkich województwach. Najbardziej pesymistyczne prognozy odnotowano w województwie zachodniopomorskim (saldo minus 50,0). W pozostałych województwach saldo odpowiedzi kształtowało się od minus 35,2 w pomorskim do minus 12,3 w podlaskim. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w omawianych gospodarstwach saldo spadło o 7,9 pkt. Spadek salda zaobserwowano w większości województw, w tym największy w zachodniopomorskim (o 31,4 pkt). Na tle pozostałych wyróżniały się województwa podkarpackie i opolskie, gdzie zaobserwowano wzrost salda odpowiednio o 14,2 pkt i o 9,7 pkt.

Największą przewagę rolników przewidujących zmniejszenie popytu na produkty wytwarzane w ich gospodarstwach w najbliższym półroczu nad tymi, którzy oczekują jego wzrostu odnotowano w gospodarstwach **wielokierunkowych** (saldo odpowiedzi minus 27,2). Negatywne prognozy w tym zakresie zaobserwowano we wszystkich województwach, a najbardziej pesymistyczne w województwach: zachodniopomorskim (saldo minus 42,8), wielkopolskim (minus 33,0) i świętokrzyskim (minus 32,3). W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano spadek salda odpowiedzi o 9,7 pkt w skali kraju. Pogorszenie opinii zaobserwowano w większości województw, szczególnie w zachodniopomorskim, gdzie saldo zmniejszyło się o 33,2 pkt. Na tym tle wyróżniają się województwa opolskie i lubelskie, gdzie opinie rolników dotyczące przewidywanego popytu poprawiły się w skali roku (wzrost salda odpowiednio o 3,9 pkt i 0,8 pkt).

Popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytkowników rolnych

Demand for products produced in agricultural holdings by area groups of agricultural land

Pesymistyczne prognozy dotyczące popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych w najbliższym półroczu zaobserwowano także we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw rolnych.

Wśród użytkowników gospodarstw najmniejszych (**do 1 ha**) saldo odpowiedzi ukształtowało się na poziomie minus 14,4. Pesymistyczne prognozy rolników zaobserwowano w większości województw, szczególnie w województwach: zachodniopomorskim (saldo odpowiedzi wyniosło minus 59,2), kujawsko-pomorskim (minus 38,6) i łódzkim (minus 36,8). Na tle pozostałych wyróżniały się województwa: warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, podkarpackie i dolnośląskie, gdzie odsetek rolników prognozujących wzrost popytu w pierwszym półroczu 2026 r. był wyższy w stosunku do tych, którzy przewidują jego spadek. W rezultacie saldo w tych województwach było dodatnie, a najwyższe (17,5) odnotowano w warmińsko-mazurskim. Dodatkowo w 5 województwach zaobserwowano poprawę prognoz w skali roku, największą w województwach: warmińsko-mazurskim (wzrost salda o 54,9 pkt), lubelskim (o 16,3 pkt) i wielkopolskim (o 9,8 pkt). W skali kraju saldo odpowiedzi na pytanie o prognozy dotyczące popytu spadło o 3,8 pkt, a wśród województw największy spadek salda odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (o 68,7 pkt).

W grupie gospodarstw o powierzchni użytków rolnych **od 1 do 10 ha** saldo odpowiedzi na pytanie o przewidywania dotyczące popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych wyniosło minus 24,5. We wszystkich województwach saldo było ujemne, a najniższą jego wartość odnotowano w województwach: łódzkim (minus 31,0), małopolskim (minus 28,4) i podkarpackim (minus 27,9). Ponadto prognozy sformułowane przez rolników na najbliższe półrocze były bardziej pesymistyczne niż rok wcześniej: w skali kraju saldo odpowiedzi spadło o 8,6 pkt. Pogorszenie opinii zaobserwowano w większości województw. Wyjątkiem były województwa lubelskie i podlaskie, gdzie zaobserwowano poprawę prognoz, co przełożyło się na wzrost salda odpowiedzi odpowiednio o 1,3 pkt i o 0,5 pkt.

Ujemne saldo odpowiedzi (minus 26,8) odnotowano także wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **od 10 do 50 ha**. We wszystkich województwach saldo kształtowało się na poziomie poniżej 0, a najniższą jego wartość odnotowano w województwie zachodniopomorskim (minus 33,9), kujawsko-pomorskim (minus 31,9) i mazowieckim (minus 31,4). Jednocześnie opinie rolników dotyczące przewidywanego popytu były gorsze w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Niższe niż przed rokiem saldo odnotowano we wszystkich województwach, w tym m.in. w kujawsko-pomorskim (o 19,1 pkt), mazowieckim (o 17,7 pkt) i świętokrzyskim (o 17,1 pkt). W skali kraju saldo spadło o 12,7 pkt.

Biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych najniższe saldo odpowiedzi na pytanie o zmianę popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych odnotowano w grupie gospodarstw największych (**50 ha i więcej**). W skali kraju saldo wyniosło minus 29,1, a pesymistyczne prognozy zaobserwowano we wszystkich województwach. Najniższe wartości salda odnotowano w województwach: podkarpackim (minus 43,1), małopolskim (minus 38,2) i dolnośląskim (minus 36,5). W gospodarstwach tych zaobserwowano także największe pogorszenie prognoz odnośnie popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych. W skali kraju saldo zmniejszyło się o 18,4 pkt w porównaniu z rokiem poprzednim, a wśród województw spadek salda wyniósł od 39,9 pkt w województwie małopolskim do 4,6 pkt w województwie warmińsko-mazurskim.

Czynniki sprzyjające i ograniczające rozwój gospodarstw rolnych

Factors conducive and limiting the development of agricultural holdings

Ze względu na zmianę częstotliwości zadawania pytań o czynniki sprzyjające i ograniczające rozwój gospodarstw rolnych wyniki nie są porównywalne w ujęciu rok do roku.

Czynniki sprzyjające

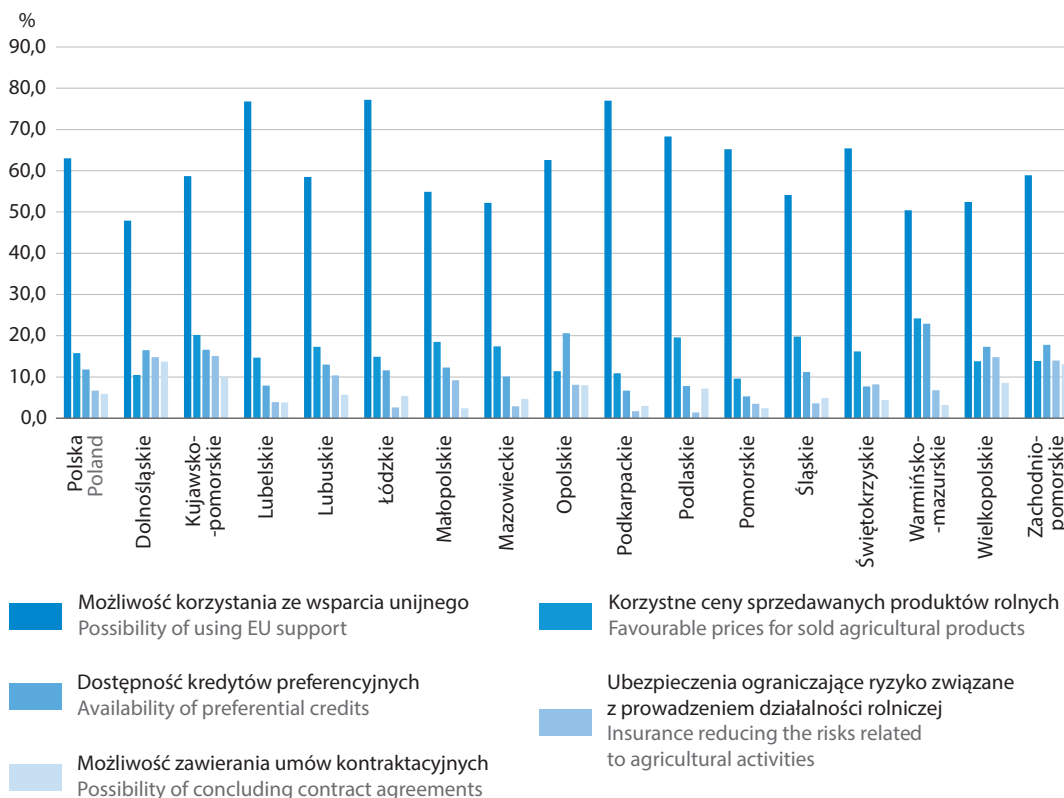
Conductive factors

Dostępność czynników sprzyjających rozwojowi polskich gospodarstw rolnych odgrywa istotną rolę w ich funkcjonowaniu. Niezmiennie do najważniejszych uwarunkowań należą możliwość korzystania ze wsparcia unijnego, korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych oraz dostępność kredytów preferencyjnych.

W drugim półroczu 2025 r. możliwość korzystania ze wsparcia unijnego pozostawała najważniejszym czynnikiem wspierającym prowadzenie działalności rolniczej dla 63,0% użytkowników gospodarstw rolnych w kraju. Wysoki odsetek rolników wskazujących tę możliwość odnotowano we wszystkich województwach, jednak w większości z nich nie przekraczał on średniej krajowej. Największy udział rolników wskazujących na wsparcie unijne, jako czynnik sprzyjający rozwojowi, zaobserwowano w województwach: łódzkim (77,2%), podkarpackim (77,0%) oraz lubelskim (76,8). Najmniejszy odsetek odnotowano natomiast w województwie dolnośląskim (47,9%).

Wykres 7. Najważniejsze czynniki sprzyjające rozwojowi gospodarstw rolnych w 2 półroczu 2025 r. (odsetek gospodarstw rolnych wskazujących dany czynnik)

Chart 7. The most important factors conducive to the development of agricultural holdings in the 2nd half of 2025 (percentage of agricultural holdings indicating a given factor)

Kolejnym istotnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi gospodarstw rolnych były korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych (dla 15,8% gospodarstw w kraju). W 8 województwach odsetek wskazań na ten czynnik przekroczył średnią krajową, a jego najwyższe wartości odnotowano w województwach warmińsko-mazurskim (24,2%) i kujawsko-pomorskim (20,2%). Wyjątkiem było województwo pomorskie, gdzie korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych wskazało mniej niż 10% rolników.

Istotnym wsparciem dla rozwoju gospodarstw rolnych była również dostępność kredytów preferencyjnych, na którą zwróciło uwagę 11,8% badanych gospodarstw. W 8 województwach odsetek użytkowników gospodarstw rolnych uznających ją za istotne udogodnienie był wyższy niż średnia krajowa. Najczęściej dostępność kredytów wymieniano w województwie warmińsko-mazurskim (22,9%) oraz opolskim (20,6%), natomiast najrzadziej w województwie pomorskim (5,3%).

Dodatkowo rolnicy akcentowali znaczenie innych form wsparcia, w tym ubezpieczeń ograniczających ryzyko związane z prowadzeniem działalności rolniczej oraz możliwość zawierania umów kontraktacyjnych.

Mimo występowania czynników mogących sprzyjać rozwojowi gospodarstw rolnych, w drugim półroczu 2025 r. 63,4% gospodarstw rolnych w kraju objętych badaniem koniunktury wskazało na brak czynników sprzyjających rozwojowi ich gospodarstw. Największy odsetek takich odpowiedzi odnotowano w województwie małopolskim (76,6%), natomiast najmniejszy w województwie pomorskim (40,9%).

Czynniki sprzyjające według specjalizacji gospodarstw rolnych

Conductive factors by agricultural holdings specialisation

Wśród gospodarstw specjalizujących się w **produkcji roślinnej** możliwość korzystania ze wsparcia unijnego wskazało 65,3% rolników. Największy udział wskazań dotyczących tego czynnika odnotowano w województwach: łódzkim (81,1%), podkarpackim (78,7%), lubelskim (77,9%), oraz podlaskim (74,0%). Korzystne ceny produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa specjalizujące się w produkcji roślinnej były istotne dla 11,8% rolników w kraju. W ujęciu regionalnym odsetek ten wyniósł od 2,8% w województwie pomorskim do 21,5% w województwie małopolskim, natomiast dostępność kredytów preferencyjnych była postrzegana jako najważniejszy czynnik rozwoju przez 10,2% rolników w kraju. Najwyższy odsetek takich odpowiedzi odnotowano w województwach zachodniopomorskim i opolskim (odpowiednio 19,0% i 18,5%).

W grupie gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** możliwość korzystania ze wsparcia unijnego stanowiła kluczowy czynnik rozwoju dla 53,5% użytkowników tych gospodarstw w Polsce. Najczęściej na tę możliwość wskazywali rolnicy z województw: lubelskiego i pomorskiego (odpowiednio 75,8% i 71,7%). Korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych miały znaczenie dla 28,1% rolników z tej grupy gospodarstw. W województwach zachodniopomorskim (59,3%), warmińsko-mazurskim (49,2%), lubuskim (46,7%) oraz dolnośląskim (46,3%) odsetek rolników, którzy uznali je za istotny czynnik rozwoju był najwyższy. Dla 10,7% rolników w kraju zajmujących się produkcją zwierzęcą najważniejszym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi gospodarstw rolnych była dostępność kredytów preferencyjnych. Najwyższy odsetek rolników wskazujących ten czynnik odnotowano w województwach warmińsko-mazurskim (23,1%) i kujawsko-pomorskim (22,1%). Najniższy odsetek wskazań dotyczących tego czynnika zaobserwowano w województwach: zachodniopomorskim (0,9%) i świętokrzyskim (1,8%).

W gospodarstwach **wielokierunkowych** możliwość korzystania ze wsparcia unijnego była najważniejszym czynnikiem wspierającym rozwój dla 61,3% rolników w kraju. Wsparcie to uznawane było za kluczowe we wszystkich województwach, w tym najczęściej w podkarpackim (przez 80,5% gospodarstw), lubelskim (72,5%) oraz łódzkim (72,0%). Z kolei korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych były istotnym czynnikiem rozwoju dla 19,6% gospodarstw wielokierunkowych w kraju. Odsetek rolników wskazujących na ten czynnik wyniósł od 9,6% w województwie małopolskim do 24,9% w województwie kujawsko-pomorskim. Dostępność kredytów preferencyjnych była najważniejszym czynnikiem dla 14,9% rolników w kraju. Wśród województw najwyższy odsetek wskazań na ten czynnik odnotowano w województwach warmińsko-mazurskim (26,9%), opolskim (26,4%), wielkopolskim (23,4%) oraz dolnośląskim (23,2%).

Czynniki sprzyjające według grup obszarowych użytków rolnych

Conductive factors by area groups of agricultural land

Wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **do 1 ha** możliwość korzystania ze wsparcia unijnego wskazało 39,1% rolników. Najwyższy odsetek rolników wskazujących wsparcie unijne odnotowano w województwie podlaskim (96,8%), a także w województwach pomorskim (79,4%) i podkarpackim (72,7%). Dla 33,0% rolników prowadzących gospodarstwa najmniejsze istotnym czynnikiem rozwoju były korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych. Najwyższy odsetek wskazań dotyczących tego czynnika odnotowano w województwie opolskim, gdzie przekroczył on 95%.

W grupie gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych **od 1 do 10 ha** najważniejszym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi była możliwość skorzystania z dofinansowania unijnego. W skali kraju wskazało ją 67,6% rolników. W 9 województwach odsetek ten był niższy niż średnia krajowa, przy czym najniższy odnotowano w województwie lubuskim (49,8%). Drugim istotnym czynnikiem były korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych. W skali kraju za kluczowe uznało je 14,7% rolników.

Najczęściej zwracano na niego uwagę w województwach kujawsko-pomorskim i śląskim (po 20,6% gospodarstw), natomiast najrzadziej w województwie opolskim (8,3%). Wśród trzech najważniejszych czynników sprzyjających rozwojowi gospodarstw rolnych znalazły się także kredyty preferencyjne, które wskazało 6,5% użytkowników gospodarstw o powierzchni od 1 do 10 ha. Najczęściej wymieniano je w województwach zachodniopomorskim (21,9%) oraz warmińsko-mazurskim (18,0%), natomiast najrzadziej w województwie pomorskim (0,7% rolników).

Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych **od 10 do 50 ha** możliwość korzystania ze wsparcia unijnego została uznana za czynnik sprzyjający rozwojowi przez 61,0% rolników. W zależności od województwa odsetek ten wyniósł od 42,0% w dolnośląskim do 80,4% w województwie lubelskim. Drugim istotnym czynnikiem były korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych. W skali kraju wskazało je 16,1% rolników gospodarujących na powierzchni od 10 do 50 ha. Najwyższy odsetek rolników uznających ten czynnik za najważniejszy odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (28,5%). Natomiast dostępność kredytów preferencyjnych miała znaczenie dla 13,2% rolników w analizowanej grupie gospodarstw. W ujęciu regionalnym odsetek ten wyniósł od 4,4% w województwie pomorskim do 20,7% w województwie małopolskim.

W grupie użytkowników gospodarstw rolnych o powierzchni **50 ha i więcej** na możliwość korzystania ze wsparcia unijnego uwagę zwróciło 54,9% rolników w kraju. Najczęściej na tę formę wsparcia zwracali uwagę rolnicy z województw: łódzkiego (81,7%), lubelskiego (74,2%) oraz podkarpackiego (73,6%). Najniższy odsetek odnotowano natomiast w województwie małopolskim (36,2%). Istotnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi gospodarstw była również dostępność kredytów preferencyjnych. Najczęściej znaczenie tego czynnika podkreślali rolnicy z województw: łódzkiego (45,0%), opolskiego (44,2%) oraz małopolskiego (43,5%). Z kolei korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych za ważny czynnik rozwoju uznało 16,5% rolników użytkujących największe gospodarstwa. W ujęciu regionalnym odsetek ten wahał się od 1,0% w województwie łódzkim do 27,1% w województwie śląskim.

Czynniki ograniczające

Limiting factors

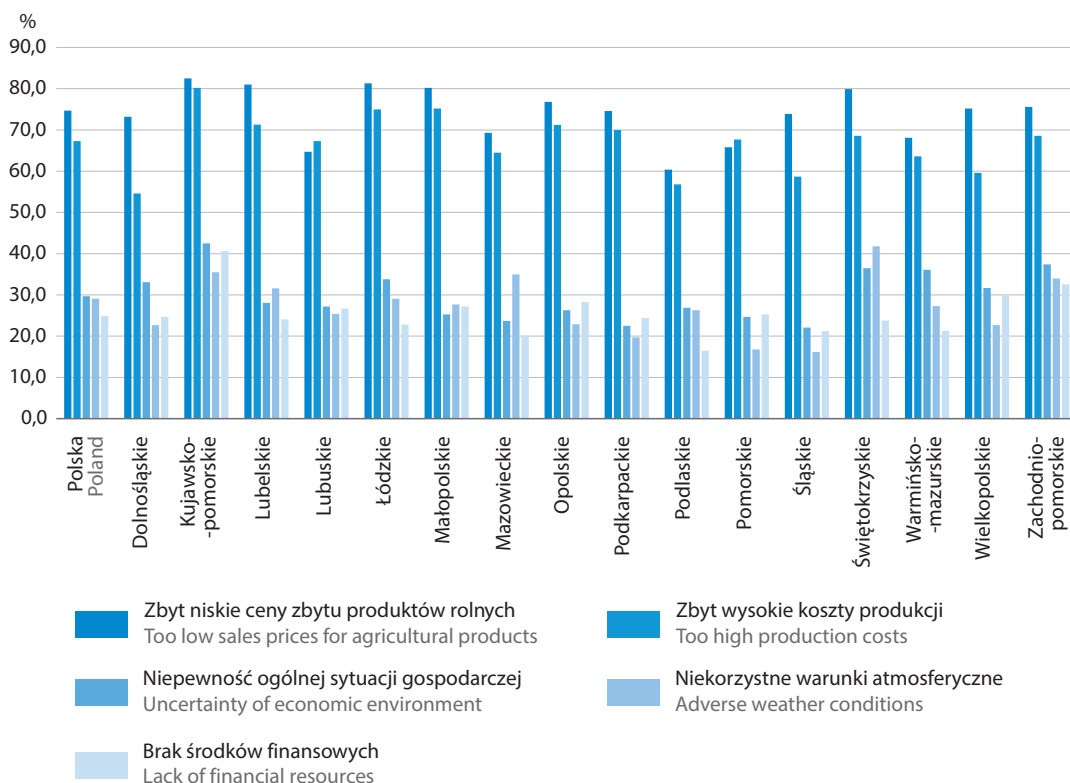
Na rozwój gospodarstw rolnych w dużej mierze wpływ mają także różne czynniki ograniczające. W drugim półroczu 2025 r. szczególne znaczenie miały zbyt niskie ceny zbytu produktów rolnych, które stanowiły istotną przeszkodę dla 74,7% rolników w kraju. W województwach kujawsko-pomorskim, łódzkim, lubelskim i małopolskim, na tę trudność wskazało ponad 80% rolników. W połowie województw odsetek ten był jednak niższy od średniej krajowej, a jego najniższą wartość odnotowano w województwie podlaskim (60,4%).

Drugim najważniejszym czynnikiem okazały się zbyt wysokie koszty produkcji, obejmujące m.in. ceny pasz, nawozów, środków ochrony roślin oraz usług rolniczych. Bariera ta była najważniejsza dla 67,3% użytkowników gospodarstw rolnych. W 12 województwach odsetek rolników wskazujących wysokie koszty produkcji przekroczył 60%, przy czym najwyższe jego wartości odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (80,2%), małopolskim (75,2%) oraz łódzkim (75,0%).

Kolejną barierą, zgłaszaną przez 29,7% gospodarstw, była niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Najwyższy odsetek gospodarstw rolnych zmagających się z tym ograniczeniem odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (42,5%), natomiast w 9 województwach wskaźnik ten ukształtował się poniżej średniej krajowej.

Wykres 8. Najważniejsze czynniki ograniczające rozwój gospodarstw rolnych w 2 półroczu 2025 r. (odsetek gospodarstw rolnych wskazujących dany czynnik)

Chart 8. The most important factors limiting the development of agricultural holdings in the 2nd half of 2025 (percentage of agricultural holdings indicating a given factor)

Czynniki ograniczające według specjalizacji gospodarstw rolnych Limiting factors by agricultural holdings specialisation

W grupie gospodarstw specjalizujących się w **produkcji roślinnej** zbyt niskie ceny zbytu produktów rolnych, jako najważniejsze ograniczenie w rozwoju gospodarstw rolnych, wskazało 76,2% rolników. Najczęściej problem ten zgłaszali rolnicy z województw: małopolskiego (86,1%), kujawsko-pomorskiego (83,7%), lubelskiego (82,1%) oraz łódzkiego (81,4%). Z kolei zbyt wysokie koszty produkcji były istotne dla 67,6% producentów roślin w kraju, a najwyższy odsetek rolników wskazujących na ten czynnik odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (83,2%) i małopolskim (80,2%). Niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej była postrzegana jako ważny czynnik ograniczający rozwój gospodarstw rolnych przez 29,7% rolników z tej grupy gospodarstw. W poszczególnych województwach odsetek wskazań na ten czynnik wyniósł od 20,8% w śląskim do 40,5% w kujawsko-pomorskim.

Wśród gospodarstw rolnych ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** zbyt niskie ceny zbytu stanowiły kluczowe ograniczenie dla 64,0% ich użytkowników w Polsce. Najczęściej trudność tę wskazywali rolnicy z województw: świętokrzyskiego (81,5%), pomorskiego (79,1%) oraz łódzkiego (78,3%). Jednocześnie w 10 województwach odsetek rolników, którzy uznali ten czynnik za najważniejszy był niższy od średniej krajowej. Zbyt wysokie koszty produkcji były istotną trudnością dla 60,6% rolników z tej grupy gospodarstw. Najwyższy odsetek odnotowano w województwach łódzkim (73,3%),

kujawsko-pomorskim (71,9%), mazowieckim oraz pomorskim (po 70,2%). Kolejnym czynnikiem ograniczającym rozwój gospodarstw rolnych, była niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej – wskazało ją 28,2% rolników prowadzących działalność związaną z produkcją zwierzęcą. Najczęściej na problem ten zwracano uwagę w województwie zachodniopomorskim (61,3%) a najrzadziej w województwie opolskim (9,8%).

W gospodarstwach **wielokierunkowych** zbyt niskie ceny zbytu stanowiły najważniejszy czynnik ograniczający rozwój gospodarstw dla 74,6% rolników w kraju. W 9 województwach odsetek rolników wskazujących na ten czynnik był wyższy niż średnia krajowa, przy czym najwyższy odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (83,8%), łódzkim (81,6%), zachodniopomorskim (81,0%) oraz świętokrzyskim (80,0%). W tej grupie gospodarstw dla 68,5% rolników w kraju istotnym ograniczeniem w działalności rolniczej były również zbyt wysokie koszty produkcji. Najwyższy odsetek gospodarstw wielokierunkowych wskazujących na ten czynnik odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (77,7%), łódzkim (74,2%), warmińsko-mazurskim (73,3%) oraz lubelskim (73,1%). Niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej była ważną barierą dla 30,2% rolników w kraju, a wśród województw odsetek ten wahał się od 21,2% w województwie małopolskim do 46,8% w zachodniopomorskim.

Czynniki ograniczające według grup obszarowych użytków rolnych

Limiting factors by area groups of agricultural land

Uwzględniając powierzchnię użytków rolnych, wśród użytkowników gospodarstw o powierzchni **do 1 ha** zbyt niskie ceny zbytu wskazane zostały najrzadziej (przez 54,4% rolników). Niemniej jednak, stanowiły one najważniejszy czynnik ograniczający rozwój w tej grupie gospodarstw. Najczęściej na czynnik ten zwracano uwagę w województwach małopolskim (90,2%) oraz pomorskim (90,0%). Zbyt wysokie koszty produkcji stanowiły istotne utrudnienie dla 47,0% rolników użytkujących gospodarstwa najmniejsze. Najwyższy odsetek wskazań na ten czynnik odnotowano w województwach lubelskim (90,7%) oraz zachodniopomorskim (85,9%), natomiast najniższy w województwach kujawsko-pomorskim (22,3%), pomorskim (24,5%) oraz wielkopolskim (26,0%). Z kolei niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej stanowiła istotne ograniczenie w działalności rolniczej dla 25,6% użytkowników gospodarstw o powierzchni do 1 ha. Największy odsetek rolników wskazujących ten czynnik odnotowano w województwach dolnośląskim (55,6%) oraz zachodniopomorskim (54,3%).

W grupie gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych **od 1 do 10 ha** zbyt niskie ceny zbytu za czynnik ograniczający rozwój gospodarstw uznało 73,3% rolników w kraju. Najczęściej na to ograniczenie zwracano uwagę w województwach: lubelskim (81,9% gospodarstw), kujawsko-pomorskim i łódzkim (po 78,7%), opolskim (78,2%) oraz świętokrzyskim (78,1%). W 10 województwach odsetek ten był jednak niższy niż średnia krajowa. Zbyt wysokie koszty produkcji zostały wskazane jako istotne utrudnienie przez 66,9% rolników. Szczególnie widoczne było to w województwach: kujawsko-pomorskim, małopolskim, opolskim, lubelskim, łódzkim, gdzie odsetek rolników uznających wysokie koszty produkcji za najważniejszy czynnik przekroczył 70%. W tej grupie gospodarstw niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej stanowiła istotną barierę dla 27,0% rolników w kraju. W zależności od województwa odsetek ten wahał się od 19,1% w śląskim do 37,1% w kujawsko-pomorskim.

W przypadku gospodarstw rolnych o powierzchni **od 10 do 50 ha**, zbyt niskie ceny zbytu wskazywało 75,7% rolników w kraju. W zależności od województwa, odsetek ten wahał się od 61,1% w lubuskim do 90,0% w małopolskim. Zbyt wysokie koszty produkcji miały znaczenie dla 67,9% rolników w tej grupie gospodarstw. Najczęściej na ten problem wskazywali rolnicy w województwach: kujawsko-pomorskim (82,9%) i małopolskim (80,1%), a najrzadziej w województwie dolnośląskim (51,6%). Natomiast na niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej zwróciło uwagę ponad 30% gospodarstw rolnych o powierzchni od 10 do 50 ha. W ujęciu wojewódzkim odsetek ten wyniósł od 22,7% w pomorskim do 45,8% w kujawsko-pomorskim.

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych o powierzchni **50 ha i więcej**, zbyt niskie ceny zbytu jako czynnik ograniczający rozwój gospodarstw wskazało 79,4% rolników. Najczęściej barierę tę zgłaszały gospodarstwa z województwa małopolskiego (92,7%) i świętokrzyskiego (91,1%), natomiast najrzadziej – gospodarstwa z województwa mazowieckiego, gdzie odsetek ten wyniósł 68,7%. Zbyt wysokie koszty produkcji ograniczały rozwój gospodarstw 68,5% rolnikom, a najwyższy odsetek rolników zgłaszających ten czynnik odnotowano w województwach: małopolskim (87,9%), kujawsko-pomorskim (83,4%) oraz mazowieckim (80,5%). Niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej miała znaczenie dla 37,4% rolników w tej grupie gospodarstw. Najczęściej wskazywali na nie rolnicy z województw pomorskiego (45,8%), podkarpackiego (45,7%) oraz zachodniopomorskiego (45,2%). W 9 województwach odsetek rolników wskazujących na ten czynnik był niższy od średniej krajowej.

Źródła finansowania i wydatki inwestycyjne gospodarstw rolnych

Sources of financing and investment expenditures of agricultural holdings

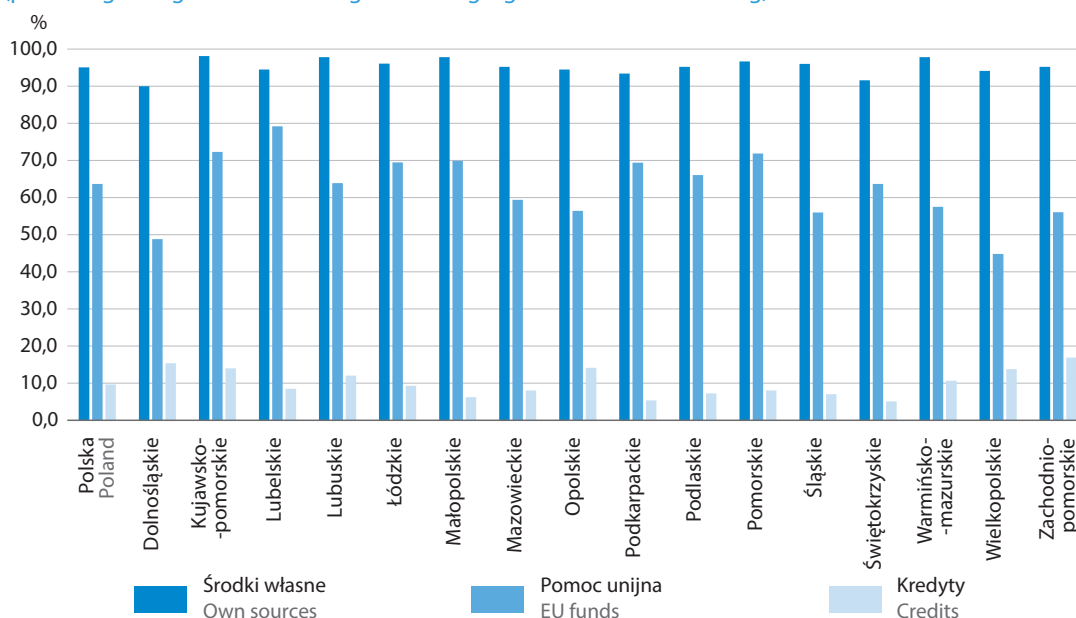
Źródła finansowania

Sources of financing

Prowadzenie i możliwości rozwoju gospodarstw rolnych w dużej mierze zależą od dostępności oraz struktury wykorzystywanych źródeł finansowania. W drugim półroczu 2025 r. podstawowym źródłem finansowania działalności rolniczej w Polsce pozostawały środki własne, z których korzystała zdecydowana większość rolników (95,1%). Podobne tendencje obserwowano we wszystkich województwach. Największy odsetek rolników finansujących swoją działalność ze środków własnych odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (98,1%), lubuskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim (po 97,8%).

Wykres 9. Źródła finansowania w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2025 r.
(odsetek gospodarstw rolnych wskazujących dane źródło finansowania)

Chart 9. Sources of financing in agricultural holdings in the 2nd half of 2025
(percentage of agricultural holdings indicating a given source of financing)

Drugim najczęściej wykorzystywanym źródłem finansowania były środki unijne, którą wskazywało 63,7% gospodarstw rolnych w kraju. Tę formę pomocy najczęściej wskazywali użytkownicy gospodarstw w województwach lubelskim (79,2%), kujawsko-pomorskim (72,3%) oraz pomorskim (71,9%).

Uzupełnieniem finansowania działalności gospodarstw rolnych w drugim półroczu 2025 r. były również kredyty, na które wskazało 9,7% użytkowników gospodarstw w kraju. Najwyższy odsetek rolników wykorzystujących kredyty odnotowano w województwach zachodniopomorskim (16,9%), dolnośląskim (15,4%) oraz opolskim (14,2%).

Źródła finansowania według specjalizacji gospodarstw rolnych

Sources of financing by agricultural holdings specialisation

Niezależnie od specjalizacji produkcji, wśród źródeł finansowania gospodarstw rolnych w drugim półroczu 2025 r. dominującą rolę odgrywały środki własne.

W grupie gospodarstw ukierunkowanych na **produkcję roślinną** środki te wskazało 95,0% rolników. W 8 województwach odsetek ten przekroczył przeciętną krajową, a najwyższe jego wartości odnotowano w województwach małopolskim (98,9%) oraz warmińsko-mazurskim (97,8%). Z kolei na środki unijne wskazało 63,1% użytkowników tej grupy gospodarstw. Najwyższy odsetek rolników wskazujących na to źródło finansowania zanotowano w województwach lubelskim (76,6%) i kujawsko-pomorskim (76,0%). Natomiast kredyty stanowiły mniej powszechne źródło finansowania, a najwyższy odsetek gospodarstw wskazujących na tę formę wsparcia odnotowano w województwach zachodniopomorskim (17,8%) i dolnośląskim (15,3%).

Wśród gospodarstw specjalizujących się w **produkcji zwierzęcej** na finansowanie działalności ze środków własnych wskazało 95,4% rolników w kraju. Najwyższy odsetek takich gospodarstw odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (100%), warmińsko-mazurskim (98,8%) oraz lubuskim (98,2%). Z kolei na pomoc unijną wskazało 60,2% gospodarstw należących do tej grupy. Największy odsetek wskazujących to źródło finansowania zaobserwowano w województwach lubelskim (96,1%), podlaskim (76,5%) oraz małopolskim (69,4%). Możliwość korzystania z kredytów wskazało od 2,8% gospodarstw w województwie świętokrzyskim do 22,4% w pomorskim.

Kierujący gospodarstwami **wielokierunkowymi** również wskazali środki własne jako główne źródło finansowania (95,3% rolników w kraju). W 9 województwach odsetek rolników wykorzystujących środki własne przekroczył średnią krajową, a w województwach kujawsko-pomorskim i lubuskim, odsetek ten wyniósł ponad 98%. Na środki unijne wskazało 65,9% gospodarstw tej grupy, a w ujęciu regionalnym najczęściej w województwach: lubelskim (86,1%), podkarpackim (77,5%) oraz pomorskim (74,4%). Z kolei kredyty stanowiły ważne źródło finansowania dla 12,8% rolników w kraju. Najwyższy odsetek użytkowników gospodarstw wielokierunkowych wskazujących na to źródło odnotowano w województwie dolnośląskim (20,4%).

Źródła finansowania według grup obszarowych użytków rolnych

Sources of financing by area groups of agricultural land

Biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych, największy odsetek gospodarstw wykorzystujących środki własne w finansowaniu działalności rolniczej (97,2%) odnotowano w grupie gospodarstw najmniejszych (**do 1 ha**). W połowie województw wszyscy rolnicy biorący udział w badaniu finansowali swoją działalność przeważnie ze środków własnych. Na środki unijne wskazało 34,9% gospodarstw. Najczęściej na to źródło finansowania wskazywali rolnicy z województwa świętokrzyskiego (64,5%) i pomorskiego (63,2%). Natomiast z kredytów najczęściej korzystali rolnicy z województwa lubelskiego (23,2%) oraz dolnośląskiego (19,2%). W województwie podlaskim i zachodniopomorskim żaden z rolników biorących udział w badaniu nie wskazał tego źródła finansowania w prowadzeniu działalności rolniczej.

W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych **od 1 do 10 ha** na finansowanie działalności rolniczej środkami własnymi wskazało 95,6% rolników w kraju. W 9 województwach odsetek ten był wyższy od średniej krajowej, a jego najwyższe wartości zanotowano w województwach lubuskim (99,1%), zachodniopomorskim (98,4%) i kujawsko-pomorskim (98,0%). Z kolei na środki unijne jako źródło finansowania wskazało 63,4% użytkowników gospodarstw rolnych o tej powierzchni. W zależności od województwa odsetek ten wyniósł od 40,6% w zachodniopomorskim do 75,3% w lubelskim. Kredyty stanowiły źródło finansowania dla 4,4% gospodarstw, a w 8 województwach odsetek ten był wyższy niż średnia krajowa.

W grupie gospodarstw o powierzchni **od 10 do 50 ha** na źródło finansowania ze środków własnych wskazało 95,1% rolników w kraju. Najwyższy odsetek rolników wskazujących na to źródło finansowania odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (98,3%) i warmińsko-mazurskim (98,2%). Pomoc unijna była istotnym źródłem finansowania działalności rolniczej dla 64,6% rolników w kraju. W 8 województwach udział gospodarstw wskazujących fundusze unijne przekraczał średnią krajową. Najwyższe wartości odnotowano w województwach lubelskim (83,4%) i małopolskim (73,9%). Kredyty natomiast najczęściej wykorzystywali rolnicy z województw: dolnośląskiego (17,5%), zachodniopomorskiego (15,6%) oraz wielkopolskiego (15,0%).

Najniższy odsetek gospodarstw rolnych wskazujących na finansowanie działalności ze środków własnych zanotowano w grupie największych gospodarstw (**50 ha i więcej**). Mimo to odsetek ten pozostał na wysokim poziomie równym 92,2%. Najczęściej z tego źródła korzystano w województwach: małopolskim (97,9% rolników), pomorskim (97,8%) i warmińsko-mazurskim (97,4%). Pomoc unijna stanowiła istotne źródło finansowania działalności dla 64,7% rolników z tej grupy gospodarstw. Wśród województw odsetek ten wyniósł od 43,2% w wielkopolskim do 92,9% w lubelskim. Z kolei kredyty najczęściej wykorzystywali rolnicy z województwa opolskiego (43,7%), małopolskiego (41,1%) oraz mazowieckiego (40,5%), przy wartości wskaźnika dla Polski wynoszącego 31,7%.

Wydatki inwestycyjne

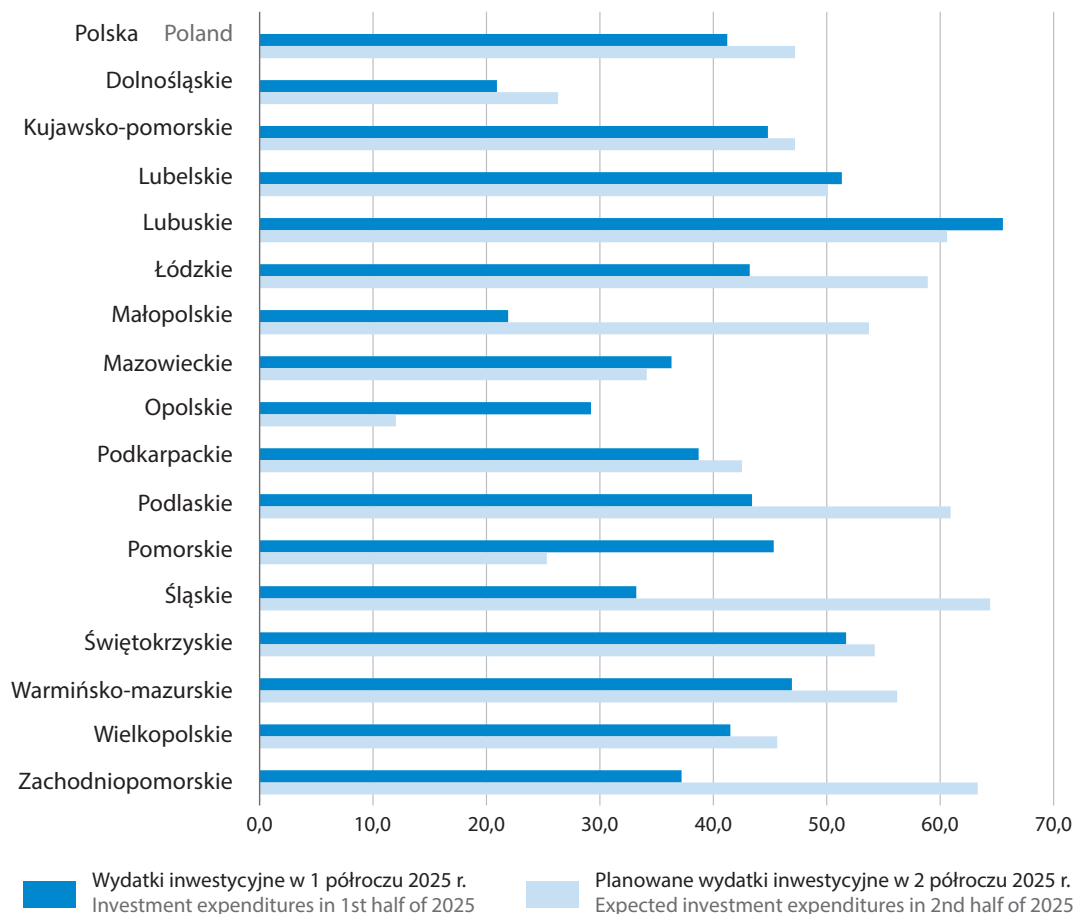
Investment expenditures

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych w Polsce, którzy ponosili wydatki inwestycyjne w drugim półroczu 2025 r., odnotowano przewagę odsetka rolników wskazujących na wzrost nakładów inwestycyjnych nad tymi, którzy zaobserwowali ich spadek. Przełożyło się to na dodatnie saldo odpowiedzi, które wyniosło 41,2. Dodatkowo odnotowano we wszystkich województwach, a jego najwyższe wartości zaobserwowano w województwach: lubuskim (65,5), świętokrzyskim (51,7) oraz lubelskim (51,3), natomiast najniższe w województwie dolnośląskim (20,9).

Jednocześnie użytkownicy gospodarstw rolnych, którzy posiadają plany inwestycyjne na pierwsze półrocze 2026 r., w większości przewidują dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych. Saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące planowanych wydatków wyniosło 47,2 (w kraju). Przewaga rolników przewidujących wzrost nakładów inwestycyjnych nad tymi, którzy prognozują ich spadek w najbliższym półroczu widoczna była we wszystkich województwach, szczególnie w województwach śląskim, zachodniopomorskim, podlaskim i lubuskim, gdzie saldo przekroczyło wartość 60,0.

Ze względu na zmianę częstotliwości zadawania pytania dotyczącego wydatków inwestycyjnych, wyniki nie są porównywalne w ujęciu rok do roku.

Wykres 10. Zmiany (wzrost/spadek) w wydatkach inwestycyjnych gospodarstw rolnych (saldo odpowiedzi)
Chart 10. Changes (increase/decrease) in investment expenditures of agricultural holdings (balance)

Wydatki inwestycyjne według specjalizacji gospodarstw rolnych

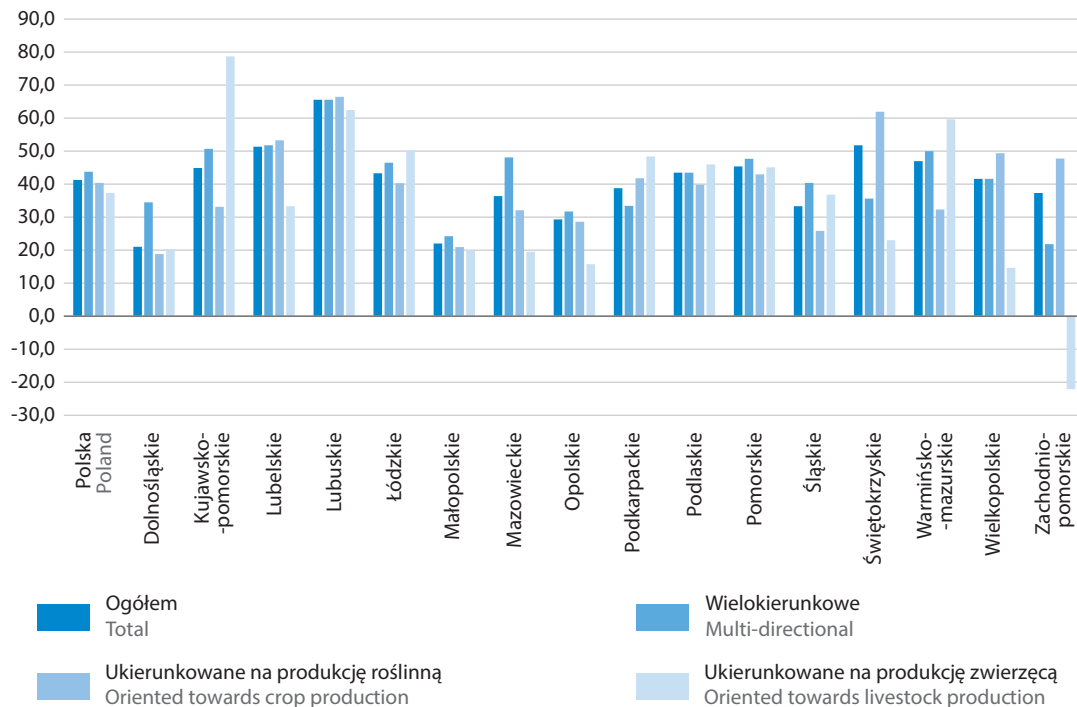
Investment expenditures by agricultural holdings specialisation

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych specjalizujących się w **produkcji roślinnej** saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące ponoszonych wydatków inwestycyjnych w minionym półroczu wyniosło 40,3. We wszystkich województwach saldo to było dodatnie, a jego najwyższą wartość odnotowano w województwie lubuskim (66,4) i świętokrzyskim (61,9). Jednocześnie użytkownicy gospodarstw rolnych, którzy posiadają plany inwestycyjne na pierwsze półrocze br. w większości przewidują dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych. Najwyższe salda odpowiedzi na pytanie o plany inwestycyjne odnotowano w województwach podlaskim (81,0) i zachodniopomorskim (77,6).

W gospodarstwach ukierunkowanych na **produkcję zwierzęcą** saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące wydatków inwestycyjnych wyniosło 37,2. Najwyższą wartość salda odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (78,7) oraz lubuskim (62,4), natomiast najniższą w województwie zachodniopomorskim (minus 22,3). Dodatkowo rolnicy, którzy planują podjęcie inwestycji w najbliższym półroczu, częściej spodziewają się ich zwiększenia niż ograniczenia. W 8 województwach saldo odpowiedzi przewyższało średnią krajową, która wyniosła 45,5. Najwyższe wartości salda dotyczącego planów inwestycyjnych odnotowano w województwach małopolskim (69,0), świętokrzyskim (67,5), warmińsko-mazurskim (63,5) oraz łódzkim (63,0). Natomiast w województwie zachodniopomorskim zanotowano ujemne i jednocześnie najniższe w kraju saldo (minus 3,0).

Wykres 11. Zmiany (wzrost/spadek) w wydatkach inwestycyjnych gospodarstw rolnych w 2 półroczu 2025 r. (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych

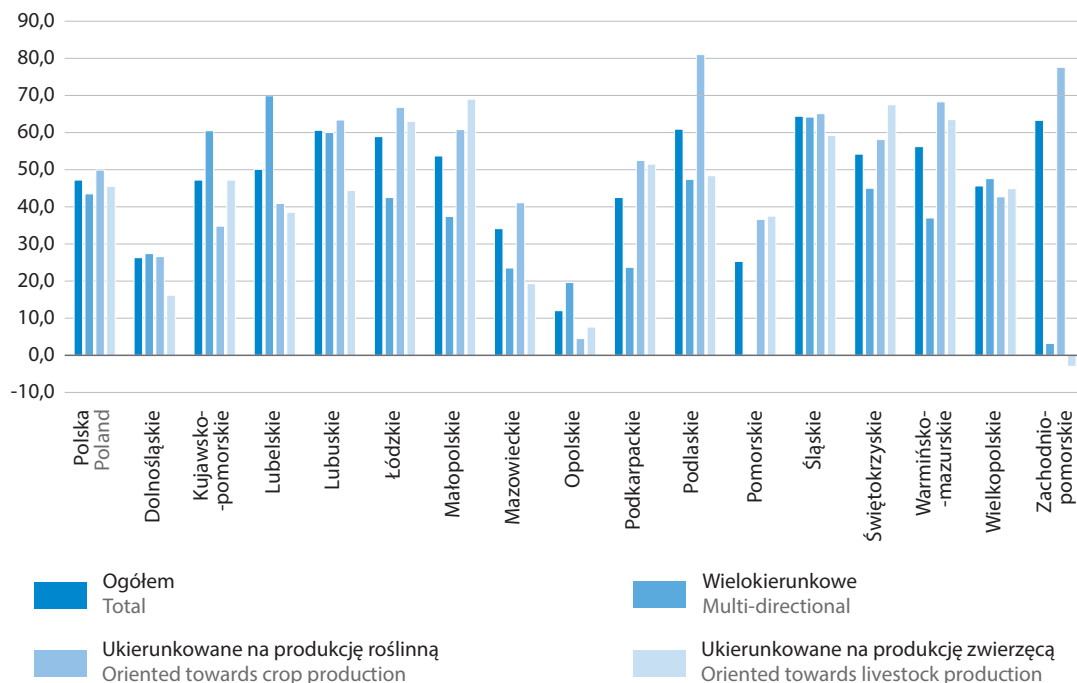
Chart 11. Changes (increase/decrease) in investment expenditures of agricultural holdings in 2nd half of 2025 (balance) by agricultural holdings specialisation

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności gospodarstw rolnych, w grupie gospodarstw **wielokierunkowych** odnotowano najwyższe saldo dotyczące ponoszonych wydatków inwestycyjnych (43,7). Wśród województw wartość salda wyniosła od 21,7 w zachodniopomorskim do 65,5 w lubuskim. Użytkownicy gospodarstw wielokierunkowych posiadający plany inwestycyjne na pierwsze półrocze br. przewidują dalszy wzrost nakładów na inwestycje. Najwyższe wartości salda zaobserwowano w województwach lubelskim (69,9), śląskim (64,2), kujawsko-pomorskim (60,5) oraz lubuskim (60,0).

Wykres 12. Przewidywane zmiany (wzrost/spadek) w wydatkach inwestycyjnych gospodarstw rolnych w 1 półroczu 2026 r. (saldo odpowiedzi) według specjalizacji gospodarstw rolnych

Chart 12. Expected changes (increase/decrease) in investment expenditures of agricultural holdings in the 1st half of 2026 (balance) by agricultural holdings specialisation

Wydatki inwestycyjne według grup obszarowych użytków rolnych

Investment expenditures by area groups of agricultural land

W grupie gospodarstw **do 1 ha** odnotowano przewagę odsetka rolników wskazujących na wzrost nakładów inwestycyjnych nad tymi, którzy zaobserwowali ich spadek (saldo na poziomie 37,1). Dodatkowo wartości salda zaobserwowano w 14 województwach – najwyższe w województwie pomorskim (100,0), podlaskim (96,8) i warmińsko-mazurskim (94,0). Natomiast saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące planowanych wydatków w pierwszym półroczu 2026 r. w skali kraju wyniosło 52,5, a w 11 województwach było wyższe od średniej krajowej.

W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych **od 1 do 10 ha** saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące poniesionych wydatków inwestycyjnych wyniosło 42,2. Dodatnią wartość salda zaobserwowano we wszystkich województwach. Jego najwyższy poziom odnotowano w województwie lubuskim (95,3), a najniższy w małopolskim (13,8). Podobne tendencje zaobserwowano także w prognozach dotyczących nakładów inwestycyjnych w pierwszym półroczu 2026 r. W większości województw saldo odpowiedzi w tym zakresie przekroczyło średnią krajową (49,6), a jego najwyższe wartości zaobserwowano w województwach: lubuskim (79,9), podlaskim (69,0) i łódzkim (68,2).

Wśród gospodarstw rolnych o powierzchni **od 10 do 50 ha** omawiane saldo wyniosło 39,8 w kraju. Dodatkowo wartości salda odnotowano we wszystkich województwach, od 18,0 w dolnośląskim do 58,5 w lubuskim. W tej grupie gospodarstw, większość użytkowników gospodarstw rolnych przewiduje także wzrost nakładów inwestycyjnych w pierwszym półroczu 2026 r. (saldo 46,7). We wszystkich województwach, saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące planowanych wydatków było dodatnie, a jego najwyższą wartość zanotowano w śląskim (81,4), zachodniopomorskim (68,5) i lubuskim (62,1).

W gospodarstwach o powierzchni **50 ha i więcej**, w połowie województw saldo odpowiedzi dotyczących wydatków inwestycyjnych poniesionych w drugim półroczu 2025 r. przekroczyło średnią krajową (43,4). Najwyższą wartość salda odnotowano w województwach: łódzkim (70,2), lubelskim (67,0) i świętokrzyskim (64,2). W tej grupie gospodarstw również przewidywania dotyczące wydatków inwestycyjnych na pierwsze półrocze 2026 r. były optymistyczne. W niemal wszystkich województwach salda były dodatnie. Jedynie w województwie małopolskim odnotowano jego ujemną wartość (minus 1,2).

Wpływ nadzwyczajnych czynników na sytuację gospodarstw rolnych

The impact of extraordinary factors on the situation of agricultural holdings

W 2020 r. badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych zostało rozszerzone o dodatkowy moduł pytań. Ma on na celu monitorowanie wpływu niespodziewanych lub nadzwyczajnych zjawisk na funkcjonowanie gospodarstw rolnych oraz ocenę koniunktury w rolnictwie. W drugim półroczu 2025 r. dodatkowy moduł pytań dotyczył trwającej w dalszym ciągu wojny w Ukrainie.

Wojna w Ukrainie

War in Ukraine

Użytkownicy gospodarstw rolnych, oceniając negatywne skutki wojny w Ukrainie dla prowadzonej przez nich działalności w drugim półroczu 2025 r. najczęściej wskazywali brak negatywnych skutków. Taką opinię wyraziło 32,6% rolników w kraju. Największy odsetek rolników wskazujących brak negatywnych skutków odnotowano w województwach podlaskim (44,5%) i lubuskim (42,3%). Jednocześnie, w porównaniu z analogicznym okresem w 2024 r., odnotowano wzrost odsetka rolników wskazujących na brak negatywnych skutków (o 4,1 p.proc.) w skali kraju. Wśród województw największy wzrost zaobserwowano w województwie podlaskim (o 9,2 p.proc.).

Jednocześnie 31,5% użytkowników gospodarstw rolnych w kraju uważało, że wojna ma jedynie nieznaczny wpływ na prowadzenie ich gospodarstwa. Szczególnie widoczne było to w województwie pomorskim, gdzie odsetek gospodarstw postrzegających negatywne skutki wojny za nieznaczne był najwyższy (44,5%). W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odsetek wskazujących na nieznaczny wpływ wojny w Polsce zmniejszył się o 0,9 p.proc. Wśród województw największy spadek zaobserwowano w mazowieckim i podkarpackim (po 4,9 p.proc.).

Poważne skutki wojny w Ukrainie zaobserwowało 20,0% rolników w kraju. Najczęściej wskazywali na nie rolnicy z województwa kujawsko-pomorskiego (27,7%). Niemniej jednak w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszył się odsetek gospodarstw uznających, że konflikt znacząco wpływa na funkcjonowanie ich działalności (o 2,9 p.proc.). Wśród województw największy spadek zaobserwano w województwie pomorskim (o 15,8 p.proc.).

Ponadto nieznacznie zmniejszył się także odsetek użytkowników gospodarstw rolnych, którzy uznali skutki wojny za zagrażające stabilności ich działalności. W omawianym okresie taką opinię wyraziło 15,9% gospodarstw, tj. o 0,3 p.proc. mniej w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Największy odsetek rolników dostrzegających takie zagrożenie odnotowano w województwie zachodniopomorskim (27,4%). Natomiast największy spadek udziału gospodarstw wskazujących na zagrożenie stabilności gospodarstwa rolnego zaobserwowano w województwie lubuskim (o 4,9 p.proc.).

Wykres 13. Wpływ negatywnych skutków wojny w Ukrainie na gospodarstwa rolne w 2 półroczu 2025 r.
(odsetek gospodarstw rolnych wskazujących na dany wariant odpowiedzi)

Chart 13. Impact of the negative effects of the war in the Ukraine on agricultural holdings in the 2nd half of 2025
(percentage of agricultural holdings indicating a given response)

